№ 11 (4058)

www.nv-online.info

9 лютага 2016 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

На простар, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Народная Воля

БЛІЦ

*Былы міністр абароны самаабвешчанай «Данецкай народнай рэспублікі» **Ігар СТРАЛКОЎ**, які стаў вядомы пад мянушкай **ГІРКІН**, пісьменнік-нацбол **Эдуард ЛІМОНАЎ**, рэдактар сайта «Спутник и погром» **Ягор Прасвірнін**, заснавальнік незарэгістраванай Нацыянальна-дэмакратычнай партыі **Канстанцін Крылоў**, пісьменнік-футуролаг **Максім Калашнікаў** і блогер **Эль Мюрыд (Анатоль Несміян)** стварылі арганізацыю **"Камітэт 25 студзеня"**. Адна з мэт арганізацыі – пачаць «палітыку ўзнаўлення рускага народа ў адной дзяржаве». Яны тлумачаць, што «пры гэтым для нас руския – гэта велікаросы, маларосы і беларусы». Гэта азначае, што ў Расіі з'явілася арганізацыя, якая выступае за ліквідацыю незалежнасці Беларусі.*

НЕЛЬГА МАЎЧАЦЬ!

Дагаджаць ці «разагнаць найхутчэй»?

У мінулую суботу на пазачарговым «вялікім крузе» грамадскага аб'яднання «Беларускае казацтва», якое ўзначальвае экс-кандыдат у прэзідэнты Мікалай Улаховіч, казакі звярнуліся да Аляксандра Лукашэнкі з просьбай дазволіць ім стаць злучэннем тэрытарыяльных войскаў Беларусі.

Было заяўлена, што асноўная статутная мэта аб'яднання – «адраджэнне казацтва ў Рэспубліцы Беларусь на асновах праваслаўя, патрыятызму, служэння Айчыне, адданасці беларускаму народу і яго прэзідэнту». Вось толькі паміж беларускім народам і рускім яны фактычна ставяць знак роўнасці. І просьба аб тым, каб казакам дазволілі стаць тэрытарыяльным войскам, узброіцца, трэніравацца, гэта, мякка кажучы, зварот з падтэкстам.

"Казацтва не мае гістарычных каранёў на Беларусі, а сённяшнія казацкія арганізацыі – наогул «пятая калона», – перакананы доктар гістарычных навук Алесь Краўцэвіч.

«На Беларусі існавалі так званыя казацкія харугвы – напрыклад, пры дварах магнатаў. Каралеўская гвардзейская казацкая харугва, вялікакняская існавала. Але ў той форме, як гэта прадстаўляе "шайка Улаховіча", гістарычных каранёў гэтая з'ява ў Беларусі не мае. Увогуле гістарычны стэрэатып казака ў Беларусі вельмі негатыўны. Нават нашы ўкраінскія браты, украінскія казакі, якія змагаліся за сваю незалежнасць у XVII стагоддзі, на Беларусі былі акупантамі – гэтую старонку нашай гісторыі не трэба абмінаць. Казакі нас забівалі, рабавалі, палілі гарады. І само паняцце "казак" у беларускай гістарычнай свядомасці выступае як негатыўны тэрмін», – падкрэслівае гісторык.

А дзейнасць сучасных так званых казакоў трэба наогул разглядаць як пагрозу незалежнасці Беларусі, лічыць Краўцэвіч.

«Калі казаць пра казацтва Улаховіча, то гэта чыста расійская "пятая калона". Я лічу, што трэба не даваць ім статус злучэння тэрытарыяльных войскаў, а разагнаць іх як найхутчэй, таму што гэта тыя людзі, якія будуць далучаць нас да Расіі», – кажа гісторык.

Ігар КАРНЕЕЎ.

СКАНДАЛ

Кітайцы падвялі

У Светлагорску з-за кітайцаў не могуць здаць у эксплуатацыю завод беленай цэлюлозы. Пробны пуск завода быў намечаны яшчэ на кастрычнік мінулага года, у снежні 2015-га ўжо павінен быў пачацца выпуск таварнай прадукцыі. Але будаўніцтва зацягнулася з-за кітайскага падрадчыка, які паставіў несертыфікаваную прадукцыю.

Гаворка ідзе пра некалькі сотняў кіламетраў кабеляў, большая частка якіх не адпавядае нават тым патрабаванням, якія пазначаны самімі кітайцамі ў праектнай дакументацыі.

Паводле меркавання беларускіх чыноўнікаў, што курыруюць будаўніцтва, на дэмантаж ужо пракладзеных несертыфікаваных і ўстаноўку сертыфікаваных кабеляў патрабуецца каля паўгода.

Акрамя таго, да кітайскай кампаніі маюцца прэтэнзіі і з боку "Энерганагляду".

«Сёння кітайскаму боку выстаўлены штрафныя санкцыі на суму 76 мільёнаў долараў, – гаворыць Юрый Крук. – *Мы патрабуем вяртання персаналу на пляцоўку і працягу работы"*.

Даша ПАЎЛОЎСКАЯ.

БЕЛАРУСЬ–ПОЛЬШЧА

На ўздыме

У народзе здаўна кажуць, што сусед бліжэй за радню. Вось толькі мы неяк не да ўсіх суседзяў тулімся. Доўгія гады выбудоўвалі аднабаковую палітыку з разлікам на Расію і, нібы тая птушка на адным крыле, высока не падняліся. А значыць, беларуска-польскія адносіны сёння патрабуюць асаблівай увагі.

Па-першае, гісторыя распарадзілася так, што больш за 400 тысяч этнічных палякаў з'яўляюцца грамадзянамі Рэспублікі Беларусь. Без малога 50 тысяч грамадзян Рэспублікі Польшча належаць да беларускага этнасу. Сотні тысяч грамадзян Беларусі з'яўляюцца нашчадкамі тых беларусаў, якія жылі на тэрыторыі Польшчы ў 1921–1939 гадах. За сто тысяч пераваліла колькасць нашых суайчыннікаў, якія маюць так званую "карту паляка".

Па-другое, беларуска-польская мяжа нясе нашмат больш шырокую функцыянальную нагрузку, чым тая, якая проста абумоўліваецца стасункамі паміж дзвюма звычайнымі дзяржавамі. Маючы працягласць 398 кіламетраў, яна набывае асаблівы сэнс. Гэта – частка мяжы Еўрапейскага Саюза (ЕС), Шэнгенскай зоны, Паўночна-Атлантычнага Альянса (НАТА) з Саюзнай дзяржавай Беларусі і Расіі. Наяўнасць агульнай мяжы прадвызначае прыярытэтную ролю памежных абласцей і ваяводстваў у двухбаковых адносінах. З боку Беларусі размова ідзе аб Брэсцкай і Гродзенскай абласцях, з боку Польшчы – аб Люблінскім і Падляскім ваяводствах.

Па-трэцяе, будучы членам ЕС і НАТА, Польшча выбудоўвае сваю палітыку на беларускім напрамку ў рэчышчы падыходаў гэтых арганізацый. У сваю чаргу Беларусь уваходзіць у Саюзную дзяржаву, Еўразійскі эканамічны саюз, Арганізацыю Дамовы аб калектыўнай бяспецы і, натуральна, звязана абавязкамі ў кожнай з пералічаных структур.

Па-чацвёртае, хоць у абедзвюх краінах яшчэ ў мінулым стагоддзі стартаваў этап постсацыялістычнай трансфармацыі, адпаведныя пераўтварэнні ў іх народнагаспадарчых комплексах адрозніваліся па характары, мэтах і маштабах. Палякі палічылі, што падобную трансфармацыю лепш за ўсё рэалізуе прэзідэнцкапарламенцкая рэспубліка, а беларусы ў пераломны час аддалі перавагу прэзідэнцкай форме кіраўніцтва краінай.

У апошнія гады абодва бакі адчуваюць неспрыяльны ўплыў сусветнай эканамічнай кан'юнктуры. Для айчыннай эканомікі гэты ўплыў адчуваецца вастрэй, чым для польскай.

Прыемна адзначыць, што, як заявіў амбасадар Беларусі ў Польшчы Аляксандр Авяр'янаў, з 2013 года "беларуска-польскія стасункі ўступілі ў фазу паступальнага ўздыму". З нашага боку польскую сталіцу наведалі міністр замежных спраў, намеснік старшыні Савета міністраў, шэраг іншых высокапастаўленых чыноўнікаў. Мы ініцыявалі стварэнне камісіі па эканамічным супрацоўніцтве, і польскі ўрад без прамаруджвання адгукнуўся, надзвычай важная структура запрацавала.

(Заканчэнне на 5-й стар.)

ПОСТАЦІ

Нашы заступнікі

Архірэйскі Сабор Рускай праваслаўнай царквы дабраславіў агульнацаркоўнае шанаванне шасці беларускіх святых.

Гэта прападобны Елісей Лаўрышэўскі, прападобны Марцін Тураўскі, свяціцель Міна, епіскап Полацкі, Святы дабраверны князь Расціслаў (у хрышчэнні Міхаіл) Смаленскі, свяціцель Сімяон, епіскап Полацкі, першы епіскап Цвярскі, Святая праведная княгіня Сафія Слуцкая. Раней яны ўваходзілі толькі ў Сабор беларускіх святых.

Ці варта рэагаваць на такія вар'яцкія заявы?

Уладзімір КОЛАС, старшыня ініцыятывы «Рада беларускай інтэлігенцыі»:

– Заявы гэтых маргіналаў і нейкіх незразумелых асоб можна было б ігнараваць, калі б яны не былі своеасаблівым пробным шарам. Мы маем прыклад Украіны, дзе той жа Гіркін адыгрываў вельмі актыўную ролю не без ведама расійскіх улад. Безумоўна, калі б не было таго феномену пагрозы незалежнасці дзяржавы, то можна было б не звяртаць увагі. А так беларускаму боку трэба рэагаваць хаця б на ўзроўні ноты. Трэба звярнуць увагу расійскага кіраўніцтва на тое, што існаванне такіх структур недапушчальна.

Леанід ДЗЕЙКА, дэпутат Вярхоўнага Савета 12-га склікання:

– Мне падаецца, што непараўнальны статус адыёзных фігур Расіі і прадстаўнікоў афіцыйнай улады Беларусі. Таму дастаткова, каб адрэагавалі беларускія грамадскія арганізацыі. Няблага было б, калі б нашы афіцыйныя беларускія ўлады даслалі пэўны знак расійскім, ну, напрыклад, дэпартавалі нейкую адыёзную асобу. Выкінулі ж некалі таго ж Андрэя Суздальцава…

Паўлюк БЫКОЎСКІ, палітолаг:

– На маю думку, беларускі бок мусіць рэагаваць, нават нягледзячы на тое, што ў публічнай прасторы гучалі і пацвярджэнні, і абвяржэнні мэт камітэта ў тым, што тычыцца далучэння Беларусі да Расіі. Гэта можа быць заява на ўзроўні прэс-сакратара МЗС. Але калі такія інфармацыйныя ўкіды пакідаць без увагі, то гэта можа мець кепскія наступствы.

Віталь ПОРТНІКАЎ, украінскі журналіст, палітолаг:

– Не мае ніякага значэння, што там гавораць стралковы-гіркіны-лімонавы. Яны не з'яўляюцца фігурантамі палітычнага працэсу ў сваёй краіне. Ну, сабралася група вар'ятаў. Дадуць ім загад удзельнічаць у знішчэнні беларускай дзяржаўнасці, яны будуць гэта рабіць. Не дадуць – не будуць. Нейкі там камітэт мы можам стварыць паміж сабой хоць сёння, але дыверсійны атрад, які пайшоў на Данбас, быў створаны не па ўласнай ініцыятыве Стралкова.

З'яўленне такіх камітэтаў сведчыць пра глыбокую дэградацыю часткі грамадскай думкі ў Расіі. Гэта не можа не выклікаць занепакоенасць у суседзяў, бо жыць побач з краінай, дзе па вуліцах свабодна ходзяць гарадскія вар'яты, не вельмі прыемна. Тым больш калі яны не атрымліваюць неабходную ацэнку ні з боку грамадскай думкі, ні з боку праваахоўных органаў.

Заявы такіх стралковых ці лімонавых заслугоўваюць крымінальнага пакарання. Тое, што гэтыя людзі дзейнічаюць і нешта балбочуць, азначае, што яны маюць падтрымку з боку расійскіх спецслужбаў і расійскага кіраўніцтва, якое таксама атручана ядам шавінізму…

Любоў ЛУНЁВА.

НЕЗАВИСИМАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Волнуется бабушка Матрена. Нервничает правительство…

Борис ЖЕЛИБА, профессор, доктор экономических наук

Население возмущается. Очередной девальвационный обвал белорусского рубля, снижение зарплат, увольнения, работа неполную неделю… Ипэшники чего-то требуют. А что будет, когда белорусы увидят смертельно потяжелевшие жировки по квартплате и услугам ЖКХ за январь?

Переживают все – от простой пенсионерки до президента. Но если бабушку Матрену волнует, купит она завтра кусочек сыровяленой колбаски или обойдется дешевенькой куриной грудкой, то белорусское правительство, полагаю, беспокоит более серьезная проблема – как в очередной раз выкрутиться из долговой западни, в которую попала экономика?

Занимали деньги наши власти всегда, как, собственно, занимают и другие государства. Это нормальная финансовая практика. Только, занимая, надо видеть источники, за счет которых потом будешь возвращать долги. Занимали у правительства России и у российских банков, у МВФ, занимали на европейском рынке путем размещения там облигаций, а также у Китая, Венесуэлы, Азербайджана... Правда, долги отдавали в основном своевременно, хотя иногда, как в случае с Россией, просили о реструктуризации, то есть об отнесении сроков погашения долгов на более поздний период. Но чаще прибегали к рефинансированию заимствований, то есть привлекали новые кредиты, чтобы рассчитаться со старыми долгами.

Так, пиковыми по внешним платежам были 2013-й и 2014 годы. Тем не менее сумели выплатить в 2014 году МВФ почти 1,3 млрд долларов и на сегодня полностью рассчитаться с фондом. Для чего, к примеру, велись долгие переговоры с Россией о том, чтобы все пошлины от экспорта нефтепродуктов, которые сегодня совершенно «обмелели» из-за падения мировых цен на нефть, оставались в белорусском бюджете. Общий объем привлечений внешних заимствований в 2014 году составил немалые 5,2 млрд долларов, а объем погашений – почти 4,6 миллиарда. Отрицательное сальдо долгов, перешедших на 2015 год, составило 637,8 млн долларов.

Внешние заимствования в 2015 году были намного скромнее – 2 млрд 172,9 млн долларов. В том числе: 1 млрд 572 млн – от правительства и банков России, 528,1 млн – от банков Китая, 72,9 млн – от Всемирного банка. Погашения внешнего государственного долга за этот год составили 2 млрд 16,4 млн долларов. Их них вернули: 1 млрд – еврооблигации, 300 млн – правительству России, 353,1 млн – Евразийскому фонду стабилизации и развития (ЕФСР), 147,7 млн – банкам Китая, 75,9 млн – МВФ, 115,2 млн – банкам Венесуэлы, 20,9 млн – Всемирному банку, 3,6 млн долларов – США. Отрицательное сальдо составило 156,6 млн долларов.

Вроде бы в целом все и ничего. Тем более что в текущем году, по прогнозам, нужно погасить по внешнему государственному долгу «каких-то» 1,7 млрд долларов. Но львиную долю этой суммы надо отдать в первом квартале! Белорусские золотовалютные резервы составляют лишь 4,2 млрд долларов, из них ликвидная валюта – порядка 2,2 млрд (остальное – золото, бриллианты и т.п.). Заплатить этой валютой – остаться буквально ни с чем. Значит, необходимо привычное рефинансирование. А два кредита, которые ожидают денежные власти – от МВФ (3 млрд долларов) и от России (2 млрд), до сих пор находятся в подвешенном состоянии.

Еще в декабре прошлого года глава Евразийского банка, который распоряжается ЕФСР, сделал ободряющее заявление: кредит поступит к концу месяца. Потом министр финансов России заявил, что в связи с сокращением госбюджета из-за кризиса в экономике, его правительство берет паузу в деле кредитной помощи своим союзникам по ЕАЭС. По заявлениям белорусских высокопоставленных чиновников, кредит от МВФ «на мази» и вопрос практически разрешается к концу января либо к началу февраля. Но вот на исходе первая декада второго месяца, а денег нет. Тут поневоле занервничаешь. Что касается кредита от ЕФСР, где главным образом российские деньги, то понятно, от кого зависит его выделение. Переговоры премьеров Кобякова и Медведева в Санкт-Петербурге и Лукашенко с Медведевым в сочинских горах имели, вероятно, лишь предварительный, «пристрелочный» характер.

В.Путин, зная щекотливое финансовое положение Беларуси с выплатой долгов, неслучайно тянет резину. Можно сказать, играет на нервах. Понятно, чьих. Путину нужно прояснение позиции белорусского руководства с созданием российской военно-воздушной базы в Бобруйске. Но как на это посмотрит МВФ? Путину надобно, чтобы белорусский лидер консолидировался с российским руководством по санкциям России против Запада и Турции, по антиукраинской позиции, чего Лукашенко не делает. И правильно, на мой взгляд, поступает. Украина – второй торговый партнер Беларуси после России, Турция также занимает важное место в белорусском внешнеторговом обороте. Россияне не теряют интереса и к отдельным белорусским активам. Особенно к предприятиям, работающим на их ВПК, типа МЗКТ.

Не спешит с кредитом и МВФ. Вероятно, его руководство впечатлилось заявлениями Лукашенко о том, что никаких реформ, которые могут представлять опасность для авторитарной белорусской экономики, он не потерпит. А что касается выхода на 100%-ную оплату населением услуг ЖКХ, пассажирского транспорта, ограничения роста зарплаты, чего требует МВФ, – то пожалуйста! Неготовность беднеющего населения к этому не имеет никакого значения.

Пока суть да дело, наши денежные власти также не спали в шапку. Если возникали трудности с заимствованием валюты на внешних рынках, то они стали ее усиленно заимствовать на внутреннем. Только в июле прошлого года они привлекли на внутреннем рынке 1 млрд долларов за счет выпуска и размещения валютных облигаций. В сентябре было заимствовано 220 млн долларов, в ноябре – 486, в декабре – 213 миллионов. Всего за 2015 год один Минфин реализовал валютных облигаций на 1,7 млрд долларов. В результате внутренний валютный долг в 2015 году по сравнению с 2014-м вырос аж в три раза, а общий внутренний государственный долг – в два раза, достигнув 97,4 трлн рублей. К этим заимствованиям привлечено и население. По своим валютным облигациям Минфин предлагает 7% годовых, что существенно выше, чем предлагают банки по валютным депозитам. Нацбанк только в последний день января осуществил два выпуска краткосрочных валютных облигаций на сумму 30 млн евро и 100 млн долларов. Госкомитет по имуществу объявил о распродаже государственных пакетов акций более полусотни предприятий. Один, правда, не столь существенный вопрос: не поздно ли?

Однако заемщикам, особенно населению, необходимо отдавать себе отчет в том, что рассчитаться по рублевым облигациям денежные власти всегда смогут, благо, как говорят, рублевый станок под рукой. А вот по валютным… Из 2137,5 млн долларов внутреннего валютного госдолга в 2015 году было погашено пока 399,5 миллиона. Остаток – порядка 1,7 млрд долларов. Если его добавить к внешнему долгу, то валютный долг денежных властей составит уже 14,1 млрд, или около 26% ВВП. А порог безопасности для Беларуси власти установили 25%, имея в виду внешний госдолг. Но валюту надо отдавать всем заемщикам – и внешним, и своим. И ее не напечатаешь. Более того, отдавать долги придется экономике, находящейся в прогрессирующей рецессии, спровоцированной во многом внешней политикой российского руководства, когда валютные поступления падают изо дня в день. Так, валютные поступления в Беларусь составили в 2015 году 33 млрд долларов, что на 10 млрд меньше (18% ВВП), чем в 2014 году. В общем, наступает момент долговой истины.

Причем никакого мирового кризиса, о чем нам не устает вещать государственная пропаганда, нет. В 2015 году мировой ВВП вырос на 2,4%. ВВП высокоразвитых стран увеличился в среднем на 1,6%, в зоне евро – на 1,5%. Не отстают и наши соседи: в Польше ВВП вырос на 3,5%, а Литва за последние 5 лет прирастала на 3,6% ежегодно. Минусовал ВВП России (-3,8%), на пару с ней ВВП Беларуси (-3,9%), по дальней дуге, ВВП их друга Венесуэлы (-8,2%). Если брать ВВП на душу населения, то эстонец имеет 17.425 долларов, литовец 14.391, поляк – 12.662 доллара. Даже Китай с его полуторамиллиардным населением имеет 8280 долларов на человека против белорусских 5800.

В итоге получается, что Беларусь на расстоянии меньше двух месяцев от суверенного дефолта, если не получим желанные кредиты. Но если и получим, то, как всегда, только первые транши. И не факт, что оба кредита сразу. Поэтому, как видим, нервничает не только население – есть о чем переживать и белорусскому правительству. Пронесет или не пронесет на этот раз?

Дай Бог, чтобы пронесло.

З АСАБІСТАГА АРХІВА

На свабодзе!

"Вось і настаў гэты дзень. Колькі разоў я паўтараў на паверцы ў жодзінскім СІЗА адну і тую ж фразу: "Асуджаны Бяляцкі Аляксандр Віктаравіч. Год нараджэння 25.09.1962. Артыкул 241, частка 2. Тэрмін 4 гады 6 месяцаў. Пачатак тэрміну 04.08.2011. Заканчэнне тэрміну 04.02.2016".

"Уключаны тады гадзіннік цікаў да сённяшняга дня. Вось ява ўрэшце я на свабодзе. Ці не?..", – напісаў днямі Алесь Бяляцкі.

Калі б вядомы праваабаронца Алесь Бяляцкі адседзеў ад званка да званка, то на мінулым тыдні ён бы ўжо выйшаў на волю. Аднак здарылася гэта раней у сувязі з амністыяй, прымеркаванай да 70-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Тым не менш дату, якую так чакаў, Алесь запомніў вельмі добра. І нарэшце дастаў з асабістага архіва адзінае фота, на якім ён – зэк. Фота зроблена ў Жодзінскім ізалятары. Кім – гэтую тайну Бяляцкі не раскрывае, бо фотаздымкі ў калоніі забаронены.

Алег СНОЎ.

ПАСЛЯСЛОЎЕ

Дыскрэдытацыя

Маніпуляцыя грамадскай думкай – менавіта так можна назваць паведамленні большасці дзяржаўных СМІ аб выніках калегіі Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі з удзелам Аляксандра Лукашэнкі.

"Вы ўпэўнена кантралюеце абстаноўку…", "Амаль 80 працэнтаў грамадзян выказваюць упэўненасць у сваёй бяспецы", "Я цудоўна разумею, што і сярод дaішнікаў, і сярод міліцэйскага ды чынавенскага складу людзі розныя. Аднак у цэлым не толькі наш народ, але і госці ацэньваюць вашу працу нядрэнна…"

Ва ўсіх гэтых цытатах няма галоўнай інфармацыі: ці давярае беларускі народ беларускай міліцыі? Хаця гэта і толькі гэта з'яўляецца сапраўднай ацэнкай якасці беларускай праваахоўнай сістэмы.

Як высвятляецца, беларускі народ сваёй міліцыі НЕ ДАВЯРАЕ. Пра гэта адным радком паведаміла толькі ведамасная газета Міністэрства ўнутраных спраў "На страже".

"Некалькі ўзрос узровень даверу насельніцтва, склаўшы 32,3 працэнта", – паведамляе газета. І, зразумела, гэта не вынікі нейкіх "апазіцыйных апытанняў". Так, гэта вынікі афіцыйных даследаванняў.

Такім чынам, адным радком газета паведаміла пра сапраўдную катастрофу беларускай праваахоўнай сістэмы. Амаль 70 працэнтаў беларусаў не давяраюць беларускай міліцыі!!! Падаецца, што ўсе астатнія словы пра работу міліцыі – проста лішнія. Бо гэтая лічба сведчыць пра тое, што наша праваахоўная сістэма ў вачах людзей проста дыскрэдытавала сябе.

Алена СІДАРАВА.

З-ПАД ПЯРА…

Чаму мы такія бедныя, калі такія разумныя?

Міхаіл Мясніковіч выдаў кнігу па эканоміцы.

У Беларусі неабходна сур'ёзна мяняць сітуацыю з імпартам, імпартазамяшчэннем і павышэннем канкурэнтаздольнасці нацыянальнай эканомікі. Такая выснова ўтрымліваецца ў кнізе «Эвалюцыйныя трансфармацыі ў эканоміцы Беларусі» былога кіраўніка ўрада, цяпер – старшыні Савета Рэспублікі, члена-карэспандэнта Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, доктара эканамічных навук, прафесара Міхаіла Мясніковіча, якая пабачыла свет на пачатку гэтага года.

І, прама скажам, Мясніковіч гэтай тэзай Амерыку не адкрывае.

У сусветнай практыцы імпартаёмістасць вышэй за трэць матэрыяльных выдаткаў лічыцца высокай, а прадпрыемствы і рэгіёны з такімі паказчыкамі знаходзяцца ў зоне пагрозы эканамічнай бяспецы, піша Мясніковіч у кнізе. І ў гэтым кірунку разглядае праблему імпартазамяшчэння. Улічваючы, што больш за 70% імпарту Беларусі прыпадае на прамежкавыя тавары, а палова прамежкавага імпарту – энергетычны, робіцца выснова аб тым, што зніжэнне імпартаёмістасці эканомікі дасягаецца за кошт зніжэння яе энерга- і рэсурсаёмістасці прыблізна ў роўных долях. Аднaчасова выказваецца трывога з нагоды сістэматычнага невыканання даведзеных заданняў па эканоміі паліўна-энергетычных рэсурсаў (ПЭР) шэрагам міністэрстваў і канцэрнаў. Рашэнне дадзенай праблемы Міхаіл Мясніковіч бачыць ва ўвядзенні жорсткіх заданняў па зніжэнні энергаёмістасці без права адмены санкцый за іх невыкананне.

Цікава, што на пасадах віцэ-прэм'ера, кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта, кіраўніка Савета міністраў (а іх у свой час займаў Міхаіл Уладзіміравіч) ён меў усе магчымасці укараніць свае напрацоўкі ў жыццё. Што ж ужо зараз думкамі дзяліцца?.. Ці не час пісаць не навуковую працу, а аўтабіяграфію на тэму "Як я, доктар эканамічных навук, членкор Акадэміі навук, займаючы вышэйшыя пасады, давёў краіну да таго, да чаго яна дайшла…".

ДАРЭЧЫ

На пачатку студзеня пабачыў свет яшчэ адзін "бестселер": у свет выйшла навукова-практычнае выданне «Фінансавая дыета: рэформы дзяржаўных фінансаў Беларусі». Аўтарамі кнігі сталі 20 беларускіх і замежных эканамістаў, а навуковым рэдактарам, суаўтарам і складальнікам манаграфіі выступіў памочнік прэзідэнта, доктар эканамічных навук Кірыл Руды. Эканамісты кажуць, што кніга цікавая. Але чаму мы такія бедныя, калі ва ўладзе такія разумныя людзі? Хто і ў якой кнізе адкажа на гэтае пытанне?

Алена НОВІКАВА.

ЧУЛІ?

Сем гадоў таму…

Учора закончыўся прэвентыўны нагляд за былым палітвязнем, а зараз ваўкавыскім прадпрымальнікам Мікалаем Аўтуховічам.

Такое рашэнне прыняў Ваўкавыскі раённы суд, хоць сам Мікалай да апошняга не верыў, што нагляд могуць зняць.

"У нас жа як скажуць, так і зробяць, – кажа **Мікалай Аўтуховіч**. – *Але, на шчасце, гэтым разам не было ніякіх прэтэнзій да мяне ні ў інспектара, ні ў пракурора, ні ў суддзі. Дарэчы, 8 лютага – роўна сем гадоў, як людзі ў масках пры поўнай баявой экіпіроўцы ўварваліся ў мой дом. Роўна сем гадоў таму мяне і маіх сяброў пазбавілі волі".*

Паводле слоў прадпрымальніка, нагляд дастаўляў яму шмат нязручнасцяў.

"Два разы на ноч прыходзілі правяраць, ці дома я, – дадае ён. – *Трэба было падымацца ў дзве гадзіны ночы і ў чатыры. А ў 6 гадзін раніцы ізноў пад'ём – на работу. З-за нагляду я не мог пайсці ў той жа рэстаран, калі нехта запрашаў на ўрачыстую вечарыну, трэба было браць дазвол нават тады, калі вырашаў з'ездзіць да доктара. Маглі адмовіць без якой-небудзь матывацыі. Нельга – і ўсё. Але з учарашняга дня я – вольны чалавек…"*

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

SOS!

Адкуль жа валюце ўзяцца?

Паводле інфармацыі Нацыянальнага статыстычнага камітэта, у 2015 годзе экспарт тавараў з Беларусі знізіўся ў параўнанні з 2014 годам на 9,4 мільярда долараў ЗША (ці на 26%). Знешнегандлёвае сальда ў выніку было адмоўным і склала мінус 3,6 мільярда долараў – менавіта на такую суму наш экспарт перавысіў імпарт. Экспарт тавараў у Расію скараціўся на 31,6% – да 10,4 мільярда долараў.

РЭЙТЫНГ

Беларусь застаецца карумпіраванай краінай

Гэта вынікае з абнародаванага аўтарытэтнай арганізацыяй Transparency International рэйтынгу ўспрымання карупцыі. Паводле даследавання, Беларусь дзеліць 107-е месца з такімі краінамі, як Аргенціна, Кот д'Івуар, Тога і Эквадор. Расія ў рэйтынгу са 167 краін займае 119-е месца, Украіна – 130-е. Першае месца ў рэйтынгу займае Данія, далей ідуць Фінляндыя і Швецыя. Апошнія радкі рэйтынгу займаюць Самалі і КНДР.

МЕСЦА СУСТРЭЧЫ – МІНСК

На нейтральнай пляцоўцы

Украінцы і расіяне вырашылі згуляць у валейбол у Мінску.

Чвэрцьфінальныя матчы валейбольнага Кубка выкліку паміж харкаўскім «Лакаматывам» і «Факелам» з Новага Урэнгоя пройдуць на нейтральнай пляцоўцы. Прадстаўнікі каманд дамовіліся правесці абодва паядынкі ў Мінску. Месцам правядзення сустрэч стане «Чыжоўка-Арэна". Матчы пройдуць 17 і 18 лютага.

ПАСЛЯ ТРАГЕДЫІ

Іван НАСКЕВІЧ, старшыня Следчага камітэта: Прыярытэтнай версіяй з'яўляецца атручванне ўгарным газам…

Працягваецца расследаванне справы па факце гібелі ў жылым доме ў Барысаве шасцярых чалавек.

Нагадаем: 27 студзеня ў Барысаве ў адной з кватэр знайшлі целы шасцярых – мужчыны і жанчыны. Паверхам ніжэй у кватэры знайшлі яшчэ чатырох загінуўшых. Сярод іх – 10-гадовы хлопчык і 17-гадовая дзяўчына.

Следчы камітэт сумесна з прадстаўнікамі шэрагу міністэрстваў і ведамстваў (у тым ліку і «Белпалівагазу») завяршылі шэраг практычных эксперыментаў для выяўлення магчымых версій гібелі людзей. **Іван Наскевіч**, старшыня камітэта, на сустрэчы з журналістамі сказаў: *"Разглядаюцца розныя версіі. Аднак мы не маем судова-медыцынскай экспертызы. У экспертызы ёсць яшчэ месца на гэта. Пакуль і для іх, і для нас прыярытэтнай версіяй з'яўляецца атручванне ўгарным газам, хоць яшчэ рана рабіць афіцыйныя заявы пра дакладную прычыну трагедыі".*

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ЗА РУЛЁМ

Два «мазерацi» і 19 «хамераў»

Цікавую статыстыку падрыхтавалі ў ДАІ Гродна. Там палічылі, колькі і якіх машын зарэгістравана ў горадзе і вобласці. Атрымалася 533 тысячы 945 аўто. Гэта амаль на 1000 насельніцтва прыпадае каля 385 адзінак транспарту.

Самы папулярны ў рэгіёне аўтамабіль "Фольксваген", таксама часцей за ўсё купляюць гродзенцы ВАЗы і "Аўдзі". У лідэрах пераважае таксама "Масквіч" (з радок рэйтынгу).

А вось радзіх дарагіх машын у рэгіёне няшмат. Але ёсць. У вобласці зарэгістравана 2 "мазерацi", 19 "хамераў", 22 "смарта", 47 "ягуараў" і 67 "парш". Дарэчы, нават "мазерацi" 2008 года выпуску каштуе сёння на рынку 36 тысяч долараў.

Ігар ЗАЛЕСКІ.

І ТАК БЫВАЕ

Госці спалілі кватэру

Здарэнне адбылося ў Смаргоні. Кватэра належыць 26-гадоваму непрацуючаму мужчыне. У момант здарэння ён сам адсутнічаў, але ў кватэры гасцявалі два падвыпіўшыя прыяцелі. Неасцярожнае курэнне аднаго з іх прывяло да пажару. Работнікі МНС выратавалі мужчын, але маёмасць была знішчана агнём.

СУД

Заробкі ў Мінфіне не надта высокія…

Суд Партызанскага раёна Мінска асудзіў былога начальніка ўпраўлення інвестыцыйнай палітыкі і фінансаў будаўнічай сферы Мінфіну **Уладзіміра Бельскага** на шэсць гадоў калоніі ўзмоцненага рэжыму з канфіскацыяй маёмасці.

Пра гэта паведаміла аддзяленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Мінаблвыканкама. Бельскі прызнаны вінаватым у атрыманні хабару ў асабліва буйным памеры.

Як высвятляецца, яшчэ ў 2011 годзе аператыўнікі ўстанавілі, што былая службовая асоба за садзейнічанне ў збыце акрылавых ваннаў, у тым ліку пастаўкі іх на аб'екты, якія будуюцца з дзяржпадтрымкай, а таксама пагашэнне запазычанасці за пастаўленую прадукцыю, атрымала ад дырэктара аднаго з прадпрыемстваў хабар у выглядзе аўтамабіля Toyota Hilux. Падчас расследавання крымінальнай справы высветлілі, што мужчына і з… аўтамабіль за кошт гэтага ж прадпрыемства.

Акрамя таго, за паскарэнне аплаты дзяржказначэйствам выкананых прадпрыемствам работ ён атрымаў ад дырэктара ў выглядзе хабару 2400 … мукі. Адным словам, жыў па прынцыпе: ты працуеш дзеля пасады, потым пасада на цябе…

Ігар МАРОЗАЎ.

МАНІТОРЫНГ

Самазаспакойванне

«Беларусы бачаць святло ў канцы тунэля, хоць тунэль не мае канца», – так пракаментаваў вынікі апошняга сацыялагічнага апытання, праведзенага Беларускай аналітычнай майстэрняй, **Андрэй Вардамацкі**.

Як паведаміў вядомы сацыёлаг, з канца 2014 года колькасць тых, хто ацэньвае эканамічнае становішча ў Беларусі як дрэннае, вырасла ўдвая – да 44%. Істотна павялічылася доля тых, хто адчувае трывогу за будучыню. Але разам з тым вырасла і колькасць людзей, якія глядзяць у будучыню з надзеяй. *"Беларусы стараюцца супакоіць сябе, бо бясконца трывожыцца немагчыма"*, – робіць выснову Андрэй Вардамацкі.

ЖУРНАЛІСЦКАЕ РАССЛЕДАВАННЕ

Ці дабудуюць радзільны дом у Полацку?

Ужо некалькі гадоў на месцы, дзе павінен з'явіцца новы радзільны дом, – закінутая будоўля. У сувязі з аварыйным станам адзінае акушэрскае аддзяленне ў горадзе было зачынена зімой 2013 года. Пакуль не завершыцца ўзвядзенне мясцовай радзільні, палачанкам рэкамендавалі звяртацца ў наваполацкую бальніцу. «Народная Воля» вырашыла разабрацца, чаму замарозілі будоўлю новай радзільні, якая павінна была адкрыцца яшчэ тры гады таму?

Не па кішэні

На гэты дзень на выездзе са старажытнага горада Беларусі мазоліць вочы недабудаваны радзільны дом. Будаўніцтва яго пачалося яшчэ на пачатку 2012 года, калі старшынёй Полацкага райвыканкама быў **Аляксандр Пазняк,** які цяпер займае пасаду галоўнага памочніка прэзідэнта па Віцебскай вобласці.

"Будаўніцтва радзільнага дома нельга зацягваць, – казаў у той час Аляксандр Пазняк. – *Гэта пытанне жыцця і здароўя людзей".*

Нягледзячы на добрыя намеры хутка работы спыніліся. У Полацку сталі пагаворваць, што наўрад ці рабочыя паспеюць здаць аб'ект у тэрмін. І ўжо ў канцы 2012 года мясцовыя ўлады заявілі аб немагчымасці будаўніцтва радзільні і аб тым, што аб'ект трэба замарозіць.

"На жаль, гэта вельмі вялікія грошы (трэба больш за 100 мільярдаў рублёў), – казаў кіраўнік Полацка ў адным з інтэрв'ю. – *Таму, зыходзячы з сітуацыі і таго, што Наваполацкая радзільня можа прымаць дадатковых парадзіх і там выдатныя ўмовы, было прынята такое рашэнне".*

Грошы на будаўніцтва радзільні сапраўды былі выдзелены немалыя. Як пісалі некаторыя сродкі масавай інфармацыі, толькі за 2012 год планавалася асвоіць 17 мільярдаў 235 мільёнаў беларускіх рублёў з гарадскога, абласнога і рэспубліканскага бюджэтаў. Але далей забітых паляў справа так і не зварушылася.

Палачанкі звярталіся да чыноўнікаў і тлумачылі, што гораду неабходна ўласная радзільня, бо нават невялікая адлегласць з Полацка ў Наваполацк для цяжарнай жанчыны можа абярнуцца трагедыяй. Акрамя гэтага, у наваполацкім радзільным доме дастаткова і мясцовых парадзіх.

Усе аргументы і просьбы жыхароў Полацка засталіся непачутымі – будаўніцтва працягнута не было. А ў сярэдзіне 2013 года Аляксандр Пазняк быў пераведзены на службу ў сталіцу.

Гадзіна на дарогу

Сёння ў Наваполацкі радзільны дом патрабуецца толькі адзін спецыяліст – урач-анестэзіёлаг-рэаніматолаг, ва ўсялякім выпадку такія звесткі дае сайт мясцовай цэнтральнай бальніцы.

– *Штат нашага радзільнага дома разлічаны на тую колькасць родаў, якая ў нас фактычна фіксуецца,* – сказала «Народнай Волі» загадчыца радзільнага дома ў Наваполацку **Маргарыта Разіна**.

Без афіцыйных зваротаў не стаў размаўляць і галоўны ўрач Наваполацкай цэнтральнай гарадской бальніцы **Сяргей Някрасаў**, але адзначыў, што *"радзільны дом выконвае сваю функцыю".*

Аналагічнага меркавання прытрымліваецца і старшыня Полацкай гарадской арганізацыі грамадскага аб'яднання «Беларускі саюз жанчын» **Аліна Шчукіна.**

– *Зваротаў ад жыхароў горада наконт уласнай радзільні ў нашу арганізацыю не паступала,* – распавяла «Народнай Волі» Аліна Пятроўна. – *Мы наведваем радзільны дом у Наваполацку, рэгулярна віншуем жанчын са святамі, і магу сказаць, што там створаны добрыя ўмовы.*

Аб нядаўнім рамонце і новым абсталяванні ў радзільным доме ў Наваполацку кажа і палачанка **Марына Джуглій**, якая нараджала там напрыканцы мінулага года. Роды для Марыны Джуглій скончыліся трагедыяй – медыкі не змаглі выратаваць дзіця.

Паводле слоў Марыны Джуглій, жанчын у радзільным доме шмат, і як толькі з'яўляюцца вольныя месцы, то яны адразу ж займаюцца новымі пацыенткамі.

Палачанка лічыць, што з-за вялікага наплыву парадзіх медыкам працаваць вельмі цяжка. Калі ў Полацку «замарозілі» будаўніцтва радзільні, Марына Джуглій таксама была ў ліку тых, хто падпісаўся за аднаўленне работ па ўзвядзенні новага будынка. Але, як часта бывае ў нашай краіне, людзей проста не пачулі.

– *Тэрыторыя, дзе раней знаходзілася радзільнае аддзяленне ў Полацку, была выкуплена,* – кажа жыхарка Полацка. – *Наколькі я ведаю, гэта месца планавалі выкарыстоўваць пад турыстычныя аб'екты. Участак на самай справе прыгожы – побач знаходзіцца Сафійскі сабор, бераг Заходняй Дзвіны. Памятаю,*

што ў горадзе збіралі подпісы за будаўніцтва сваёй радзільні, бо дзеці павінны нараджацца там, дзе жывуць бацькі. Але ў выніку нічога не дамагліся, і палачанкі па сённяшні дзень нараджаюць дзяцей у Наваполацку.

Падчас падрыхтоўкі гэтага матэрыялу склалася ўражанне, што тэма радзільных дамоў у Полацку і Наваполацку калі не забароненая, дык вельмі непажаданая. Медыкі, да якіх «Народная Воля» звярталася за каментарыямі, неахвотна гавораць на гэты конт. Так, галоўны ўрач Полацкай цэнтральнай гарадской бальніцы **Аляксандр Гудкоў** адмовіўся ад каментарыяў, заявіўшы, што карэспандэнт «Народнай Волі» *"звярнуўся не па адрасе".*

– *Радзільны дом у Полацку – гэта непапулярная тэма для мясцовай улады,* – падзялілася сваім меркаваннем з «Народнай Воляй» паэтка і настаўніца з Полацка **Лера Сом**. – *Ад іх работы залежыць, будзе пабудаваны той ці іншы аб'ект або не. Зразумела, што ў краіне пастаянна крызісы, але дзесьці будоўля заканчваецца, а ў нас замарожана ўжо які год. Мясцовая ўлада не справілася з абаронай гараджан у гэтым пытанні, і лішні раз тэму ніхто ўзнімаць не хоча.*

– На ваш погляд, ці сапраўды ў Полацка ёсць неабходнасць ва ўласным радзільным доме?

– *Па-першае, штодня дабірацца ў радзільню на грамадскім транспарце з Полацка ў Наваполацк дарагавата. Па-другое, на дарогу ў адзін бок сыходзіць каля гадзіны. Бальнічнага харчавання для цяжарнай жанчыны, на мой погляд, недастаткова, таму муж або сваякі павінны забяспечваць цяжарную дадатковымі прадуктамі і прыязджаць практычна кожны дзень. Адным словам, для жыхароў Полацка паездкі ў суседні горад вельмі нязручныя.*

Комплексу, які недабудавалі на ўскраіне Полацка, было б цалкам дастаткова для палачанак. Паводле іх слоў, парадзіх у наваполацкім радзільным доме дастаткова сваіх.

АФІЦЫЙНА

Мікалай ШАЎЧУК: «Полацку радзільня патрэбна!»

Ці працягнецца работа на закінутай будоўлі і ці з'явіцца ў палачан уласная радзільня? На гэтыя пытанні «Народная Воля» папрасіла адказаць старшыню Полацкага райвыканкама ***Мікалая Шаўчука.***

– Гэтае пытанне не ў нашай кампетэнцыі, – *сказаў Мікалай Мікалаевіч.* – Рашэнне прымае кіраўніцтва ўпраўлення аховы здароўя абласнога выканаўчага камітэта. Яны ж і фінансавалі будаўніцтва, таму мы не перапрафіліруем гэты аб'ект і спадзяёмся, што калі-небудзь да гэтага пытання вернемся. З'явяцца грошы, стане лягчэй з эканомікай – і, напэўна, будаўніцтва адновіцца. Маё асабістае меркаванне: Полацку радзільня патрэбна!

– У сувязі з чым было спынена будаўніцтва?

– У той час я не працаваў і не хачу сказаць нешта некампетэнтнае. Па вялікім рахунку Наваполацк і Полацкі раён я не падзяляю, хоць гэта і два адміністрацыйныя цэнтры. Людзі жывуць у Наваполацку, а працуюць у Полацку і наадварот. Усё пераплялося, і гэта практычна адзін рэгіён, але паўтаруся, што ў горада павінен быць свой радзільны дом.

P.S. *Дамагчыся выразнага адказу ва ўпраўленні аховы здароўя Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта пра далейшы лёс радзільнага дома ў Полацку карэспандэнту «Народнай Волі» пакуль не ўдалося. Падчас спроб звярнуцца да начальніка ўпраўлення аховы здароўя* ***Юрыя Дзеркача*** *яго не аказвалася на месцы.*

Адказаць на простае пытанне, ці плануецца аднаўленне будаўніцтва радзільні ў Полацку, не захацелі і абодва ягоныя намеснікі – ***Андрэй Андрушкін і Мікалай Каспяровіч.*** *Паводле слоў чыноўнікаў ад аховы здароўя, каб атрымаць «такую інфармацыю», трэба запісвацца на прыём ва ўстанову ў спецыяльна адведзеныя для гэтага дні.*

«Народная Воля» просіць лічыць гэтую публікацыю афіцыйным запытам да кіраўніцтва ўпраўлення аховы здароўя Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта.

Раман ВАСЮКОВІЧ.
Фота аўтара.

ПАДЗЕЯ

Доўгачаканая сустрэча

12 лютага на Кубе павінна адбыцца сустрэча Патрыярха Маскоўскага і ўсяе Русі Кірыла і Папы Рымскага Францішка. Падзея сапраўды гістарычная. Але што стала матывам для такой доўгачаканай сустрэчы?

Беларускі каталіцкі святар, пробашч віцебскай парафіі Святога Антонія **Вячаслаў Барок** на сваёй старонцы ў "Фэйсбуку" выказаў сваю версію.

Паводле яго слоў, "абвінавачваць Патрыярха Маскоўскага ў любові да католікаў падстаў няма, як таксама і не скажаш, што ён выдаў чым-небудзь сваю тугу да экуменізму". "Аднак сустрэча адбудзецца (дай Божа!). І адбудзецца на выспе Свабоды. Думаю, цалкам сімвалічна. Паўстае толькі пытанне: што стала матывам так доўгачаканай сустрэчы двух вялікіх іерархаў?" – адзначае святар.

Вячаслаў Барок мяркуе, што "пантыфік рэалізуе агульнапрынятаы Касцёлам напрамак – ідзе шляхам, які вядзе да паяднання з іншымі канфесіямі", у той час як "Патрыярх, як гэты, так і ранейшы, заўсёды знаходзіў перашкоды, якія не дазвалялі яму сустрэцца з Біскупам Рыма".

"Аднак цяпер спатканне мае адбыцца, хоць і нядоўгае, толькі на дзве гадзіны, але будзе. Пытанне, чаму акурат цяпер?" – піша святар.

"Ацэньваючы сучасны стан Расіі і РПЦ, міжволі думаецца, што гэта сітуацыя, прагнілая рэчаіснасць, змушае да як быццам бы высакародных крокаў. А менавіта Расія коціцца ў прорву. Грашовая падушка запасаў тае, як снег пад сонцам, распачатыя войны ва Украіне і Сірыі радасці не дадаюць. РПЦ ужо перажывае рэальны раскол. Ці застанецца РПЦ ва Украіне пад кіраўніцтвам Масквы – гэта пытанне адкрытае. Найлепш разумее гэта сама Масква. І таму за паўтара апошнія гады штучна множыць лічбу епархій і епіскапаў у РПЦ, у тым ліку і ў Беларусі.

І вось ці не гэтая рэчаіснасць прыводзіць Патрыярха да спаткання?" – задаецца пытаннем кс. Вячаслаў.

Ён таксама падкрэсліў, што сёння свет, і ў прыватнасці Расія, стаяць на парозе вялікага канфлікту, быць можа, трэцяй сусветнай вайны. "У другой палове XX стагоддзя акурат на Кубе чалавецтва ўжо аднойчы падыходзіла да межаў ядзернага канфлікту… Дзякуй Богу, што тады гэтую мяжу не перайшлі! Дай Божа, каб і ў наш час, калі ў свеце ўжо які год у паветры не тое што патыхае, а смярдзіць вайной, хапіла мудрасці гэтую мяжу не перайсці", – дадае святар.

"Дай Божа, каб пасля спаткання 12 лютага іерархі разляцеліся з Кубы так, як паразляталіся ў 60-я гады мінулага стагоддзя ядзерныя бомбы: ціха і спакойна. І былі здольныя сваім паствам данесці мірны спосаб на суіснаванне… Пра жыццё пакуль казаць рана", – заключае ён.

СКАЗАНА!

Не затрымлівацца ў бальніцах!

Дзмітрый ПІНЕВІЧ

Вячаслаў ШЫЛА

У 2016 годзе медыцынскую галіну, як і ўсю краіну, улады заклікаюць працаваць у рэжыме жорсткай эканоміі. На чым жа збіраецца эканоміць сістэма аховы здароўя, дзе і заробкі невысокія, і пацыенты скардзяцца на чэргі, недаступнасць некаторых сучасных метадаў дыягностыкі дый увогуле на дрэнную арганізацыю аказання медыцынскай дапамогі.

У першую чаргу гаворка ідзе пра тое, каб аптымізаваць ложкавы фонд краіны. Прасцей кажучы, прынята рашэнне скараціць тэрмін знаходжання беларусаў у бальніцы, то бок эканоміць будуць на пацыентах. Сёння, паводле слоў чыноўнікаў, адзін дзень лячэння ў стацыянары ў сярэднім абыходзіцца бюджэту ў 618,2 тысячы рублёў у дзень, а ў рэспубліканскіх НПЦ выдаткі даходзяць амаль да мільёна – 938,7 тыс. рублёў. Таму прапануецца, напрыклад, не шпіталізаваць беларусаў для абследавання. Таксама, на думку чыноўнікаў ад медыцыны, варта асаблівую ўвагу надаць паказанням для шпіталізацыі, таму што сёння, паводле іх слоў, нярэдка пацыенты трапляюць у бальніцы неабгрунтавана і маглі б атрымліваць дапамогу амбулаторна.

«Так, сярэдняя працягласць лячэння на ложку павінна быць зніжана на 15% у параўнанні з цяперашнім узроўнем як за кошт выканання паказанняў да шпіталізацыі, так і дзякуючы эфектыўнасці лячэння", – заявіў на выніковай калегіі Міністэрства аховы здароўя першы намеснік міністра **Дзмітрый Піневіч**. Праўда, яго калега – намеснік міністра **Вячаслаў Шыла** ўдакладніў: *«Аптымізацыя не значыць скарачэнне. Мы павінны падыходзіць да аптымізацыі ложкавага фонду як да «вызвалення» неэфектыўна працуючых ложкаў і іх пераразмеркавання ў медыка-сацыяльныя, рэабілітацыйныя, хоспісныя».* Паводле яго слоў, удзельная вага ложкаў у бальніцах сястрынскага догляду і дамах састарэлых у сумарным ложкавым фондзе ў развітых заходніх краінах складае не менш за 50%, а ў Швейцарыі, Вялікабрытаніі, Швецыі – больш за 70%. У Беларусі ж не перавышае 20%.

ДАРЭЧЫ

Наперадзе Расіі, але ззаду Літвы

«Памер дзяржаўных расходаў на ахову здароўя ў краіне цалкам стабільны і складае каля 4% ВУП, – заявіў на выніковай калегіі ведамства Вячаслаў Шыла. – *А з улікам дадатковых крыніц фінансавання (платныя медпаслугі, ускосныя падаткі на ахову здароўя, міжнародная і спонсарская фінансавая дапамога, медстрахаванне) – 5,7% ВУП".*

У краін-партнёраў Беларусі па Мытным саюзе гэты паказчык меншы: у Казахстане – 3,8%, у Расіі – 3,7%. Але калі параўнаць з развітымі еўрапейскімі краінамі, дзе, дарэчы, і напаўняльнасць бюджэту ў разы большая, чым у Беларусі, наша краіна нашмат адстае.

Так, паводле інфармацыі агенцтва Bloomberg, заснаванай на дадзеных Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, у Францыі і Германіі ў апошнія гады выдаткі на ахову здароўя складаюць больш за 11% ВУП, у Японіі – больш за 10%, у Італіі і Нарвегіі – 9%. У Вялікабрытаніі, дзе сістэма аховы здароўя дзяржаўная, як і ў Беларусі, доля выдаткаў ад ВУП складае 9,4%. У Чэхіі гэтая лічба складае 7,7%, у Польшчы – 6,7%. Нават у нашай суседцы Літве на ахову здароўя траціцца 7% ад ВУП.

Марыя ЭЙСМАНТ.

ОСОБЫЙ СЛУЧАЙ

Это коллективное письмо печатается с надеждой на то, что оно будет прочитано Президентом Республики Беларусь Лукашенко А.Г.

Неподсуден? Подсуден!

Эта история началась более 20 лет назад. В то время мы, ее герои, не знали друг друга. Но уже тогда судьба связала нас невидимой нитью общего знакомства с человеком, который поддерживал отношения с каждым в отдельности.

Для одних он был коллегой по работе, для других – партнером в бизнесе, для третьих – приятелем или банным завсегдатаем, а некоторые даже считали его другом и нередко встречались семьями за общим праздничным столом. Отдельные уважительно раскланивались при встрече, обменивались дежурными поздравлениями с праздниками или по поводу дней рождения, не считая нужным углублять или расширять свои отношения.

Перед нами не стоит задача раскрыть образ этой персоны, дать ей служебную, психолого-педагогическую или морально-психологическую характеристику. Упомянем только одну очень важную черту этого представителя рода человеческого: он, на наш взгляд, всегда тяжело и мучительно больно расставался с деньгами, как со своими, так и с чужими, независимо от того, как они попали к нему в руки или в его распоряжение.

А еще он умел создавать о себе мнение.

Уверенность и спокойствие в лице, тихий, но уверенный голос, слегка наклоненная не то в поклоне, не то в знак уважения к собеседнику голова, подчеркнуто деловой костюм и строгий галстук, непременный портфель, который видел не только бумаги и документы, производили на людей впечатление, создавали образ уверенного в себе, если не процветающего, то крепко стоящего на ногах в этой жизни бизнесмена, а главное – самодостаточного и порядочного человека.

Этому в немалой степени способствовали его приглашения к себе в офис, где он после предложенного гостям кофе пускался в рассуждения о необходимости научной основы ведения дел и изучения работ модных экономистов и менеджеров, знания всех современных экономических механизмов и убедительно говорил о предстоящем расширении сферы своего делового участия с привлечением уважаемых им собеседников, особенно если он знал, что у них есть деньги.

Подчеркнутым проявлением высшей степени доверия и уважения к человеку служили субботние встречи в его бане, где он умело формировал обстановку достатка, приобщенности к лучшим представителям общества, ронял известные фамилии действующих и бывших представителей власти, покровительством которых он при необходимости может воспользоваться, как бы случайно упоминал о добрых отношениях с известным и уважаемым в стране человеком, который стал ему родственником.

И вот через этот психологический притвор он провел поочередно, кого поодиночке, кого в группе, всех участников своей аферы, формируя солидный источник своего благополучия.

Считаем нужным публично назвать эту фамилию, которая, может быть, станет не для одного десятка жителей нашей страны именем нарицательным, характеризующим коктейль из лжи, обмана, подлости, отсутствия совести и мужской чести.

ЯБЛОНСКИЙ АЛЕКСАНДР АНАТОЛЬЕВИЧ, учредитель и директор (теперь уже бывший) ООО «Белавтоконтинент», расположенного в Минске по ул.Стебенева, 20в, которое продает, осуществляет гарантийное обслуживание и ремонт легковых автомобилей «Suzuki».

С февраля 2010 г. по ноябрь 2013 г. он, скажем прямо, путем обмана и злоупотребления доверием завладел денежными средствами только у одной группы жителей г. Минска на сумму ***почти 2 миллиона 300 тысяч долларов США***.

Когда все оговоренные в договорах займа или расписках сроки возврата денег истекли, а денежные средства не были возвращены ни одному из нас, 11 пострадавших в середине 2014 г. поочередно обратились в Первомайский РУВД г.Минска с письменными заявлениями о привлечении к уголовной ответственности гражданина **Яблонского Александра Анатольевича**, 1955 года рождения, проживающего в деревне Закаблуки Минского района.

Трудно в это поверить, но в течение полугода Первомайским РУВД г.Минска **4 раза** было отказано в возбуждении уголовного дела на основании пункта 2 части 1 статьи 29 УПК Республики Беларусь (*за отсутствием в деянии состава преступления!!!*) с рекомендациями обратиться в суд в порядке гражданского судопроизводства. И это при том, что 8 человек из числа заявителей на тот момент уже обратились для защиты своих имущественных прав в суд Минского района, который обязал ответчика (Яблонского А.А.) произвести расчеты с займодателями. За время переписки с территориальным органом внутренних дел в суде Минского района были удовлетворены ходатайства уже 10 человек.

Важно отметить, что Яблонский А.А. отказывался и продолжает отказываться возвращать всем истцам деньги, ссылаясь на отсутствие у него денежных средств.

После многочисленных письменных обращений в различные инстанции наконец 10 января 2015 г. Первомайским (г.Минска) районным отделом Следственного комитета Республики Беларусь по признакам преступления, предусмотренного части 4 статьи 209 УК Республики Беларусь, в отношении Яблонского А.А. было возбуждено уголовное дело, которое спустя месяц приняло к рассмотрению управление Следственного комитета Республики Беларусь по г.Минску.

С февраля по май 2015 г. управление Следственного комитета Республики Беларусь по г.Минску осуществляло оперативно-следственные действия по данному делу, а 11 мая 2015 г. *«на основании п.5 ч.1 ст.246 УПК Республики Беларусь приостановило расследование уголовного дела №15121060044 в отношении Яблонского А.А. в связи с невозможностью производства следственных действий, без которых не может быть принято решение об окончании предварительного расследования».*

Следует пояснить читателям, что управление Следственного комитета Республики Беларусь по г.Минску направило в государственные органы зарубежных стран, уполномоченные осуществлять переписку в рамках международно-правовых отношений, запросы в отношении финансово-хозяйственной деятельности Яблонского А.А. за границей и до получения ответов приостановило расследование.

Когда с момента направления управлением СК Республики Беларусь соответствующих запросов прошло **5 месяцев** и, со слов следователя, ответы так и не поступили, мы в очередной раз подготовили аргументированное заявление и направили его на имя первых лиц Совета безопасности Республики Беларусь, Генеральной прокуратуры, Следственного комитета, Комитета государственной безопасности, Комитета государственного контроля Республики Беларусь, а также председателю ЦИК Республики Беларусь (осуществлявшей подготовку к выборам в стране Президента) с надеждой на проявление хоть в одном республиканском органе государственного управления истинного внимания к пострадавшим жителям страны, будущим представителям электората, а также надеясь получить оценку правоприменения в отдельно взятом случае.

Скажем откровенно, ни одно ведомство нельзя обвинить в волоките при рассмотрении нашего заявления. Все подготовили ответы строго в соответствии с порядком и сроками, установленными Законом Республики Беларусь «Об обращениях граждан». И все переслали заявления в Следственный комитет Республики Беларусь.

Надо отдать должное Генеральной прокуратуре Республики Беларусь и Следственному комитету Республики Беларусь, на основании поручений которых 10 сентября 2015 г. рассмотрение уголовного дела в отношении Яблонского А.А. **было возобновлено.**

Но представьте себе: ровно через две недели, 23 октября 2015 г., то же управление Следственного комитета Республики Беларусь по г.Минску **вновь приостанавливает** предварительное расследование уголовного дела, возбужденного по признакам преступления, предусмотренного ч.4 ст.209 УК Республики Беларусь, в отношении Яблонского А.А. Приостанавливает по тем же основаниям (п.5 ч.1 ст.246 УПК Республики Беларусь) – в связи с невозможностью производства следственных действий, без которых не может быть принято решение об окончании предварительного расследования.

Итак, круг замкнулся.

Яблонский А.А. спокойно проживает в своем шикарном загородном доме, его, видимо, не грызет совесть, он вкусно ест, сладко спит и не возвращает своим бывшим друзьям и добрым товарищам, которые бросились спасать его в тяжелую минуту, заимствованные у них деньги.

А в это время не все так радужно и счастливо у пострадавших. Один вынужден ютиться в съемной квартире, потому что поддался на уговоры Яблонского А.А. стать его компаньоном и продал свое жилье для передачи денег последнему. Другой ищет любой заработок и регулярно обращается к Яблонскому А.А. с просьбой дать хоть какую-то сумму для покупки лекарств по жизненным показателям после серьезной операции на сердце. Третий похоронил мечту всей жизни приобрести на пенсии маленький домик в деревне. Так можно говорить о каждой семье, по которой прошелся «злой гений» Яблонского А.А.

А теперь, если объективно взглянуть на ситуацию с точки зрения закона, можно сказать следующее.

Мы все на основании анализа обстоятельств происшедшего, глубокого изучения природы мошенничества и правовых аспектов его проявления, психологических приемов и способов действий, применяемых мошенниками, правоприменительной практики по делам о мошенничестве пришли к стойкому убеждению, что все действия Яблонского А.А. в отношении завладения с использованием обмана и злоупотребления доверием принадлежащими нам денежными средствами носили заранее спланированный характер, имели выраженный умысел на завладение деньгами, который возник у Яблонского А.А. до первого факта получения этих средств.

Яблонский А.А. умышленно вводил всех в заблуждение относительно своих реальных намерений не возвращать деньги, обманывал о финансовом состоянии фирмы, которая на тот момент имела большие задолженности по платежам, о трудоустройстве некоторых друзей на своем предприятии и предложении им других льгот и преференций. Он прибегал к использованию доверительных отношений, ссылался на общих знакомых, упоминал в разговоре лиц, занимающих в стране высокое должностное положение, чтобы понудить граждан дать ему деньги.

При этом каждый раз, получая заем, Яблонский А.А. хорошо знал реальное положение своей фирмы. Как нам стало известно, уже на тот момент у него были большие долги перед московскими учредителями.

У нас есть все основания предполагать, что Яблонский А.А. заранее готовился к этой глобальной по масштабам операции: все имущество (движимое и недвижимое) зарегистрировано на жену и других близких родственников. В ходе дальнейших разбирательств, когда мы как пострадавшие займодатели стали все чаще и чаще приезжать к нему на работу с законными требованиями о возврате денег, Яблонский А.А. поспешно вышел из числа учредителей ООО «Белавтоконтинент», передав свою долю участия сыну, снял с себя обязанности директора предприятия, стараясь быть вообще непричастным к указанному обществу с ограниченной ответственностью.

Изучение образа жизни Яблонского А.А. на основании высказываний и мнений его бывших коллег, лиц, контактировавших с ним в делах бизнеса, имевших место материальных претензий, рассмотренных в судебном порядке, показало наличие у него еще ранее таких качеств, как неискренность, склонность ко лжи, обману как средству достижения своей цели. Одновременно с этим многие отмечали обходительность Яблонского А.А., внешнюю интеллигентность, коммуникативное умение, навыки убеждения и исключительную способность входить в доверие.

Закономерно возникает вопрос: почему до настоящего времени при наличии достаточных материалов Яблонскому А.А. не предъявлено обвинение в совершении преступления, предусмотренного частью 4 статьи 209 УК Республики Беларусь, и материалы не переданы в суд?

По нашему мнению, в данном случае просматривается чье-то вмешательство в процесс предварительного расследования, ведь с момента подачи заявлений в органы внутренних дел уже прошел 1 год и 7 месяцев. Кем-то предпринимается попытка увести Яблонского А.А. от наказания, оградить его от действия уголовного Закона и возвращения фактически похищенных у граждан денежных средств.

Кто же эти лица?

В контексте нашего повествования интересным будет упомянуть случай, когда около 40 клиентов официального дилера Suzuki в Беларуси ООО «Белавтоконтинент» оказались заложниками ситуации, при которой по истечении 5 месяцев с момента заключения договоров о покупке машин они оказались без денег и без автомобилей. Чтобы привлечь внимание к своей проблеме и предупредить других от необдуманных действий, они открыли сайт www.suzukiminsk-kidalovo.by. Но, просуществовав очень короткое время, в августе 2014 г. указанный сайт был блокирован и благополучно закрыт.

Почему и по чьей воле?

И еще один курьезный факт, связанный с именем Яблонского. Долгое время в здании Администрации Октябрьского района г.Минска на доске лучших руководителей района, членов Совета по предпринимательству красовался портрет Яблонского А.А., который на тот момент уже **не был** директором ООО «Белавтоконтинент», а само общество с ограниченной ответственностью тянуло за собой воз долгов и получало штрафы за неуплату обязательных платежей в бюджет.

Кому нужно было создание Яблонскому А.А. образа успешного предпринимателя, бизнесмена?

Не кажется ли вам, дорогие читатели, что сегодня вопросов гораздо больше, чем ответов на них? Но мы хотели бы получить ответ только на один: может ли и хочет ли государство защитить нас, законопослушных граждан, пострадавших от действий Яблонского А.А. и ООО «Белавтоконтинент»?

Средства массовой информации регулярно освещают случаи привлечения к уголовной ответственности лиц, завладевших путем мошенничества денежными средствами граждан в значительно меньших размерах. При этом разбирательство не тянется годами, и правосудие карает виновных. Рассмотрение же по нашим заявлениям идет ни шатко ни валко уже более полутора лет. И это несмотря на то, что мы обращались во все инстанции, которые по закону обязаны расставить точки над «і».

Почему мы решили опубликовать это письмо на страницах «Народной Воли»? Чтобы привлечь внимание к нашей беде Президента Республики Беларусь А.Г.Лукашенко. Вы, Александр Григорьевич, на одной из пресс-конференций дали поручение своим исполнителям, чтобы они каждый номер «Народной Воли» клали на ваш стол. А потому надеемся, что эту нашу статью Вы обязательно прочитаете. И, уверены, как гарант Конституции, возьмете под личный контроль действия тех правоохранительных органов и их структур, которые, следуя букве Закона, наконец-то раскрутят уголовное дело в отношении гражданина Яблонского А.А., в грязные сети которого мы случайно попали.

БЕЛЬКО О.И., БЕСТВИЦКИЙ Г.А., БОРОВКО В.Г., ДОВНАР А.М., КОВАЛЬ О.И., ЛОБЯК Д.А., МЕТЕЛЬСКИЙ Г.А., СТЕСИК С.И., ТКАЧЕВ П.П., ФУНТИКОВ А.Ф. и другие.

ДА ЎВАГІ!

Відэапасткі на колах

У Мінску парушальнікаў правілаў паркоўкі будуць фіксаваць машыны-відэапасткі.

Сістэма пачне дзейнічаць ужо ў 2016 годзе. 10 аўтамабіляў для ДАІ з прыборамі відэафіксацыі ўжо закуплены.

Акрамя асноўнай работы экіпажы будуць фіксаваць машыны, прыпаркаваныя з парушэннямі правілаў паркоўкі. Пасля апрацоўкі звестак з прыбораў парушальнік атрымае ліст накшталт таго, які дасылаецца кіроўцу за парушэнне хуткаснага рэжыму.

СІТУАЦЫЯ

Андрэй Шорац не дазволіць «спыніць Мінск»

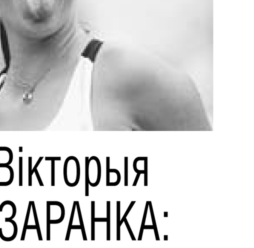
Мінскія таксісты на стыхійнай сустрэчы кіроўцаў усіх дыспетчарскіх службаў сталіцы, якая прайшла ў суботу, прыгразілі "спыніць Мінск". Учора старшыня Мінгарвыканкама **Андрэй Шорац** даручыў вывучыць, хто замінае працаваць "машынам з шашачкамі".

Як высвятляецца, сталічным таксістам "перайшоў дарогу" сэрвіс выкліку таксі Uber. Ён прапануе паслугі перавозкі пасажыраў па больш танных расцэнках, чым звычайныя службы. Пасажырам гэта толькі выгадна, а вось таксісты сцвярджаюць, што іх паставілі ў няроўныя ўмовы. Чым скончыцца канфлікт, пакуль незразумела. Андрэй Шорац даручыў прааналізаваць працу сэрвісу Uber.

Дарэчы, гэта сусветна вядомы камп'ютарны сэрвіс выкліку таксі. І амаль што ва ўсіх краінах супраць яго паўстаюць прадстаўнікі традыцыйных службаў, бо яны не вытрымліваюць канкурэнцыі. Хаця, здавалася б, спрачацца няма пра што: хто выйграе канкурэнцыю – той і застаецца працаваць. Ці не так?..

Алег СНОЎ.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Вікторыя АЗАРАНКА: «Пакіньце сваю фігню, рабяты…»

Пакуль зборная Беларусі змагалася за права выступаць у плэй-оф Сусветнай групы Кубка федэрацыі, экс-першая ракетка свету адправілася на фінал па амерыканскім футболе.

У мінулыя выхадныя беларускія тэнісісткі ва ўпартай барацьбе перамаглі зборную Канады (3:2) і ўпершыню ў гісторыі выйшлі ў плэй-оф Сусветнай федэрацыі Кубка федэрацыі.

А вось **Вікторыю Азаранка** ў камандзе так і не дачакаліся. Пасля Адкрытага першынства Аўстраліі спартсменка адправілася на Гаваі, а затым наогул знікла.

"Напярэдадні жараб'ёўкі ад агента Вікторыі я атрымаў паведамленне, у якім было сказана, што яна не зможа ўзяць удзел у матчы супраць каманды Канады, – абвясціў капітан зборнай **Эдуард Дуброў**. – *Дакладную прычыну адмовы мне не ўказалі, але Вікторыя пажадала нам поспехаў".*

Былая першая ракетка свету, праўда, затым у сацыяльных сетках паведаміла, што ў яе быццам бы праблемы са здароўем, а ў адказ на шматлікую крытыку з боку балельшчыкаў, што яна не пажадала дапамагчы беларускай камандзе, адказала так: *"Пакіньце сваю фігню, рабяты. Я адмаўляюся падтрымліваць негатыў. Жыццё вельмі класнае і часу вельмі мала, каб загразаць у пустой драме".*

У той дзень, калі беларуская зборная праводзіла рашаючыя матчы, Азаранка наведала матч па амерыканскім футболе паміж "Дэнверам" і "Каралінай", у якой вызначаўся чэмпіён НФЛ. Такую падзею зорка, безумоўна, прапусціць не магла. Часу ж так мала, каб *"загразаць у пустой драме".*

Алесь СІВЫ.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Мядовыя гады мінулі назаўжды

“Скончыліся іх мядовыя гады”, – сказаў прэзідэнт, маючы на ўвазе індывідуальных прадпрымальнікаў.

Напятае, як правады,
Жыццё ў ІП Міколы,
Бо ўлада ставіла заўжды
На працы палкі ў колы.
Увогуле “вашывых блох”
Чыны з любой нагоды
Ганялі, скублі, хто як мог,
Рабілі многа шкоды.
Праверкі, забаронаў цьма,
Бясконцыя падаткі…
Збавення ад нягод няма
І стан душэўны гадкі.
Мікола разам з грамадой
Пратэставаў, бывала,
Хадзіў на мітынгі парой,
Але карысці мала.
Міколу бізнесоўцы ўсе
Казалі ў час размовы:

– Жывём мы ў чорнай паласе,
Ды гэты змрок – часовы.
І мы пазбавімся нуды! –
Прагноз рабілі смелы. –
Бо з чорным колерам заўжды
Мяжуе колер белы!
Але знямелі ўсе, калі
Пачулі Бацькі словы:
– Гады мядовыя прайшлі!
Як камень шматпудовы
Зваліўся раптам з вышыні
Іпэшнікам на плечы,
Бо шанцаў больш няма ані
Пажыць па-чалавечы.
Мікола здагадаўся й сам,
Адчуў душой збалелай:
Раней не чорнай паласа
Была для іх, а белай…

Дубінка ў руцэ, сляза на шчацэ

Пасля студэнцкіх пратэстных акцый у незалежнай прэсе з’явіліся цікавыя заметкі: складаючы пратакол на пратэстоўцаў, адзін з супрацоўнікаў мінскай міліцыі плакаў…

Ва ўсіх благі душэўны стан,
Настрой студэнтаў невясёлы:
На пратэстоўцаў капітан
Складаць узяўся пратаколы.
А гэта значыць, быць бядзе,
Бо суд гуманны наш чакае:
“Злачынцаў” штрафам абкладзе,
І будзе “раздача” ўдвая.
Пасля такога “раздачу”
Паперці могуць з факультэта.
Цяў ў каліс, касі траву…
Ці ж усцешыць студэнтам гэта?
За пратаколам пратакол –
“Строчыць” капітан паперы,
Стаяць вакол, як частакол,
Калегі-міліцыянеры.
Такая доля ў дзецюка –
Пастаўлена яму задача.
І хтосьці ўскрыкнуў спадціха:
– Вы паглядзіце! Ён жа плача!
І ўсе “набралі ў рот вады” –
Карціна ўразіла такая:
У капітана салдаты
Слязінка па шчацэ сцякае.
І хоць астылі пакрысе
Уражанні, ды з гэтай хвілі
Студэнты-пратэстоўцы ўсе
Ўсім іначай заглядалі…
– Мянтоў мы ўлічвалі за звяроў,
А ў іх жа вобліс чалавечы.
На нас жа, як блохі, роў
Вось гэты капітан, дарэчы.

Мы думалі, і праўда звер,
Яму амаль плявалі ў вочы.
І як жа сорамна цяпер… –
Пачуўся галасок дзявочы.
– Душу маю перавярнула
Яго шчымлівая сляза.
На ім ішлюх стрэс, як шула,
Калі ішоў нішто калочы
На мітынг.
Зелянеў аж злосцю,
У грудзі кулакамі тоўк,
Дубінкай людзям
трушчыў косці.
Затым, як дровы, па зямлі
Цягаў людзей да аўтазаку.
І мы зайздросць не змаглі,
Што ён дубінкай біў
І плакаў…
Ніхто не збіраў спадлоба
І больш не ганіў апантана –
Запаважала ўся гурба,
Пашкадавала капітана.
І стала сорамна гурбе:
“Такая ў капітана ніша.
Начальства ўзрэка па гарбе,
Як пратаколы не напіша…”

* * *

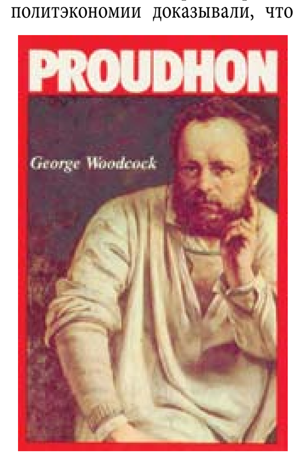
Няхай не ўводзяць слёзы ў зман,
Бо да сігады ім далёка.
Чаму ж заплакаў капітан?
Папала паршывінка ў вока.

ЧИТАТЕЛЬ–ГАЗЕТА

Хочу больше знать «о социализме Прудона»

С большим интересом прочитал в нашей газете («НВ» за 22 января 2016 года) публикацию Виктора Карпушева «Николай Бердяев – о Владимире Ленине». Оказывается, как в институте (а я учился в 1956–1960 гг.) одинаково преподавали «Основы марксизма-ленинизма» (ОМЛ) и другие сопутствующие предметы, потому что, к своему стыду, я только из этой публикации узнал, что Прудон предлагал эволюционный путь развития государства, а не через насильственные революции.

Октябрьская революция 1917 года и последующая за ней гражданская война принесли России разруху, а народу – голод и нищету. Мы понимали это еще в студенческие годы и на семинарских занятиях по ОМЛ, марксистско-ленинской философии и политэкономии доказывали, что большевики, единолично захватив власть, повели революционные массы по неверному пути. Наши доводы заключались в том, что большевики сознательно, уничтожив большинство духовенства, интеллигенции, офицерства, казачества, передовых рабочих и зажиточных крестьян, разрушили одно из самых богатых государств мира. До революции российский рубль имел добротное (220%) золотовалютное обеспечение, а из заработанного рубля на зарплату отчислялось 70–80 копеек (но казна была богатая). В советские времена на зарплату отчислялось не более 20 копеек, а государство почему-то было бедное.

Тогда мы еще не знали, что под видом социалистической революции большевики под руководством иноземцев совершили военный государственный переворот. Это был международный антироссийский заговор ее врагов, а Германия профинансировала большевиков этого заговора, чтобы избежать позорного поражения в Первой мировой войне.

Помню, наш преподаватель опровергнуть наши доводы не смог, но просто посоветовал нам: «Оставьте эти мнения при себе и никогда больше их не оглашайте, а для успешной сдачи экзаменов и окончания института придерживайтесь В.И.Ленина».

Несовершенство социалистического строя было очевидно, но в советской пропаганде его восхваляли. По этой причине многие специалисты уклонялись от вступления в КПСС, многие беспартийные тормозили карьерный рост. Поэтому прекращение деятельности КПСС многие приняли с радостью.

На последнем совещании об актуальных вопросах развития экономики нашей страны президент заявил: «Курс выверен и остается неизменным» («СБ» №15 от 27.01.2016). Так и хочется добавить: «За работу, товарищи»! Вот только такой призыв уже был, но не привел нас к обещанному благополучию.

Поэтому предлагаю на страницах «Народной Воли» провести дискуссию, каким образом совершенствовать наш государственный строй и какой идеологии придерживаться. А то у нас много заученных идеологов, но нет толковой идеологии. Современный «социалистический» строй отдельные кланы или коррупционеры используют для многолетнего удержания власти в своих руках. По этой причине уже сколько лет во многих странах процветает экономический кризис и кризис властей.

Для ликвидации нашей безграмотности в вопросах эволюционного развития государства с учетом современного опыта считаю целесообразным в ближайшее время опубликовать в «Народной Воле» сокращенно учение Николая Бердяева о социализме Прудона, о скандинавском социализме и об опыте Китая и Сингапура по совершенствованию своего государственного строя и развитию народного хозяйства.

Роман КАРПОВИЧ,
минчанин.

СІТУАЦЫЯ

За што са мной так?

Дзень добры, “Народная Воля”!

Да вас звяртаецца палкоўнік у адстаўцы Генадзь Бедункевіч. Я адслужыў у Ваенна-паветраных сілах амаль 30 гадоў. Маю дзяржаўную кватэру ў Брэсце.

Кіраўнік Беларусі прыняў указ №195, згодна з якім мне, як і іншым вайскоўцам, дзяржава гарантавала пры прыватызацыі кватэры бясплатна перадаць 20 квадратных метраў на кожнага члена сям’і. Аднак калі я пачаў прыватызаваць кватэру, то не атрымаў згоду гарвыканкама, які з’яўляецца ўласнікам кватэры, на гэтыя метры. На маю заяву гарвыканкам адказаў, што я звольніўся са службы і прыехаў у Беларусь з Ташкента. І хаця я беларус і прызываўся ў войска з Беларусі – не маю права на прыватызацыю. І наогул: “Мы вас туды не пасылалі...”

Я прызываўся ў войска з Гомеля і прысягу прымаў у СССР, у ваенным вучылішчы на тэрыторыі сённяшняй Расіі. Служыў там, куды мяне пасылала Радзіма. Пачаў службу з Беларусі (служыў у Кобрынскім верталётным палку), а закончыў у галодных стэпах Узбекістана. У 1991–1992 гадах я тройчы прылятаў у Мінск, каб дабіцца пераводу на службу ў Рэспубліку Беларусь, але і камандуючы, і кадравікі былі расіяне. Яны не былі зацікаўлены, каб у Беларусі служылі беларусы. Затое ў Беларусь гарнізонамі ехалі вайскоўцы з замежжа – з Германіі, Польшчы, Венгрыі – і для таго, каб застацца тут, прыганялі для нашых армейскіх кадравікоў “Мерседэсы”. А што мог я? Прывезці дыню ці кавун?..

Мне тры разы адмаўлялі ў пераводзе. З гарнізона Ханабад, што на самым поўдні Узбекістана, дзе летам да 55 градусаў у цяню… Мы звярталіся да міністраў абароны Расіі – Грачова, Радзівонава, да прэзідэнта Расіі Барыса Ельцына. Яны ўсе прасілі нас не кідаць паўднёвыя рубяжы СНД, абараніць ад пранікнення на ўсю тэрыторыю СНД радыкальных ісламістаў, стрымліваць пастаўкі наркотыкаў. Нас запэўнівалі: “Радзіма вас не забудзе”. У выніку мы, афіцэры з розных краін СНД, падрыхтавалі для Узбекістана нацыянальныя кадры і звольніліся ў запас. Кожны з маіх таварышаў атрымаў льготы і ў Казахстане, і ў Расіі, і ва Украіне, і ў краінах Балтыі. Вось толькі ў Беларусі…

Пасля адмоўнага адказу па пытанні прыватызацыі кватэры я са скаргай звярнуўся ў Брэсцкі аблвыканкам, але адказ зноў быў адмоўны. Быццам я не хацеў служыць у камфорце ў Беларусі, дзе-небудзь у Мачулішчах ці Баранавічах, альбо “на паркеце” ў Мінску і сам добраахвотна жыў у спякотных гарнізонах Каршах, Марах ці Какайдах.

Калі я звярнуўся са скаргай у пракуратуру Брэсцкай вобласці, каб яны ўказалі Брэсцкаму гарвыканкаму і аблвыканкаму на вольную трактоўку ўказа прэзідэнта №195, пракуратура маю скаргу перанакіравала... у гэты самы аблвыканкам. Як жа такое можа быць?..

Мой сын, які тэрміновую службу праходзіў у 5-й брыгадзе спецназу ў Мар’інай Горцы, потым закончыў Ваенна-паветранае вучылішча і стаў ваенным лётчыкам. Хацеў перавесціся на службу ў Беларусь, але не атрымаў згоды. Кажуць, няма вакансій. Расіянам месцы ёсць, а беларусу… няма вакансій!

Расіянін, які служыў у Германіі, атрымаў у Беларусі кватэру і ў запас пайшоў з беларускага войска, праслужыўшы пару месяцаў, – мае права на льготную прыватызацыю жылля. А я, беларус, праслужыўшы 30 гадоў ад лейтэнанта да палкоўніка, – нічога не маю, акрамя медыцынскіх дыягназаў і крыжа на магіле жонкі, якая памерла ад паўднёвай інфекцыі. Дзе ж справядлівасць? За што са мной так абышлася мая Радзіма?

Генадзь БЕДУНКЕВІЧ.
Брэст.

РОЗДУМ

Замова пра роднае слова

Ёсць у медыцыне з сівых гадоў усім урачам знаёмы выраз: “Калі пасля гутаркі з доктарам хвораму не стала лягчэй, то ён быў не ў доктара”. Слова сапраўды лечыць. І не толькі лечыць. Евангелле ад Яна (1.1) пачынаецца так: “На пачатку было Слова, і Слова было ў Бога, і Слова было Бог”.

Гэтыя думкі прыйшлі ў галаву, калі прачытаў у “Народнай Волі” ад 19 студзеня 2016 года чарговую падборку запісаў розных гадоў “У віры жыцця”, дзе народны паэт Беларусі шаноўны Ніл Гілевіч змясціў запіс ад 2005 года “Прыкмета нашай пагібелі?”.

Ён піша: “*Ужо некалькі дзясяткаў гадоў назіраю з’яву, у якой бачу прыкмету нашай нацыянальнай пагібелі: вясковыя жанчыны ў Беларусі ўсё больш і больш сіляцца гаварыць па-руску. (Пра мужчын не кажу – яны ўжо даўно і спрэс “русачаць”, асабліва пасля службы ў арміі.) Якая іх руская мова – вядома: невыносна агідная трасянка*”.

У падтрымку сказанага нагадаю асабістую гісторыю і асабісты погляд з вышыні шасцідзесяці гадоў медыцынскай і навуковай дзейнасці. З дыпломам фельчара Мазырскага медвучылішча напрыканцы 1950-х выконваў свой грамадзянскі абавязак. Служыў на медыцынскіх пасадах у вайсковых медыцынскіх установах Калінінградскай вобласці. Саюз быў вялікі, землякоў было няшмат. Быў абраны на пасаду камсамольскага сакратара вайсковай часці. Гэта вымушала шмат гаварыць. Адчуваў, што ёсць патрэба ў больш дасканалым вымаўленні на рускай мове, аб роднай мове там забываліся і беларусы, і ўкраінцы, і грузіны, і казахі… Каб адчуваць сябе больш дасканалым у справе мовы, некалькі разоў хадзіў на заняткі па ўдасканаленні рускай мовы, а таксама ў літаратурны гурток. Гэта дапамагло палепшыць рускамоўнае вымаўленне. Але практыка беларускай мовы знікла. Да яе ніхто не прыхіліў і падчас вучобы ў Мінскім дзяржаўным медыцынскім інстытуце, і пасля.

І вось, калі навуковая дзейнасць дала магчымасць бываць на канферэнцыях і семінарах розных краін Заходняй Еўропы, не мог не звярнуць увагу, што гасцей прымаюць у нацыянальных касцюмах і на роднай мове, квецяць сустрэчу нацыянальнымі песнямі і танцамі. Тыя ж людзі, якія красамоўна дэманстравалі культуру (мову) радзімы, лёгка размаўлялі на дзвюх-трох мовах іншых народаў. Як не паважаць такіх людзей? Працоўныя стасункі з шэрагам сацыяльна-рэабілітацыйных цэнтраў Германіі прымусілі пайсці ў Інстытут замежных моў, каб атрымаць больш здатныя веды па нямецкай мове. Нямецкія калегі далі зразумець, што хочуць размаўляць без перакладчыкаў. А потым прыйшлося амаль паўгода рыхтавацца да выступлення ад БССР і СССР на англійскай мове, каб выступіць на першым рэабілітацыйным семінары ААН у Вашынгтоне (1990). І ў Боне, і ў Вашынгтоне прыйшлося звярнуцца да роднай мовы, калі калегі пыталіся пра нашу культуру. У гэтых абставінах давялося ўсвядоміць, што я прадстаўляю інтэлігенцыю сваёй краіны. Як жа тут без роднай мовы? Калегі-замежнікі заўжды прасілі нешта пераказаць ці праспяваць на роднай мове, і часам гаспадары былі больш падрыхтаваны да нашых спеваў, чым мы.

Тут я зразумеў ганебны бок савецкага выхавання, якое вымушала ведаць толькі адну мову. Рабілася відавочна, што пройдзе час, і руская мова, на той час адзіная і нібы самая лепшая, стане ў аднаасобку змагацца за выжыванне з іншымі мовамі. А якая ж мова родная ў таго, хто, як і бацькі, і дзяды, дыхаў паветрам Беларусі?

Як жа аддзяліць родную мову ад культуры краіны, калі яна – фундамент гэтай культуры? Адхіліць родную мову – тое, што і адхіліць сваю генеалагічную гісторыю. У кожным ёсць гены шматлікіх продкаў. Гэтыя гены ў эвалюцыі ўспрымалі энергетычную моц роднай мовы, якая адточвалася шмат вякоў, сотнямі пакаленняў. На гэтай моўнай восі і круціцца ўсё нацыянальнае. Як жа забыць тое слова, якое рыхтавалі нам усімі паважаныя асветнікі, пачынаючы з Еўфрасінні Полацкай, Францішка Скарыны? Як забыць тое слова, якое пачуў з вуснаў матулі, калі яшчэ ляжаў у калысцы? Як забыць тую сцяжыну на роднай зямлі, па якой зрабіў свае першыя крокі? Як забыць першыя ўрокі жыцця ад бацькоў – па якім шляху варта ісці, як стаць годнай асобай?

Ідэнтычнасць і самабытнасць, якія адрозніваюць беларусаў ад іншых шаноўных людзей на планеце Зямля, гучаць у сусветным эфіры менавіта на беларускай мове, якая дасталася нам ад продкаў. І кожнаму з нас наканавана доўжыць на гэтай мове адметнасць свайго роду. А ўсе роды і складаюць народ.

Забыць родную мову – гэта амаль што страціць частку розуму. Сацыяльны інсульт. Але за першай часткай адбудзецца згуба другой, трэцяй – пачнуць разбурацца шматлікія іпастасі нацыянальнай культуры, якія аздабляліся родным словам. Калі чалавек губляе родную мову, ён губляе частку сваёй асобы ці ўсю асобу. Застаецца толькі біялагічны ўзровень чалавека без адпаведнай культурнай канструкцыі, што называюць ідэнтыфікацыяй асобы. А гэта ўжо ніжэйшая істота, якую псіхолагі называюць “яно”.

Сапраўдны патрыёт радзімы, патрыярх беларускай паэзіі Ніл Гілевіч ставіць пытальнік у сваёй позве да нацыі, прагназуючы яе пагібель. Хочацца спадзявацца, што з часам гэтае пытанне ўдасца зняць, таму што пагроза пагібелі нацыі знікне. Гэта адбудзецца ў тым выпадку, калі клопат шаноўнага Ніла Сымонавіча адгукнецца ў сэрцы кожнага, хто жыве на беларускай зямлі. А можа, хтосьці даспее, калі прачытае яшчэ адзін запіс з таго ж “Віру быцця” – “Інтэлігент”.

Якія ж мы інтэлігенты, калі крычым, што беларусы – самая адукаваная і чытаючая нацыя, а роднай мовай не валодаем? Як жа мы будзем дасканала ведаць сваю гісторыю, культуру, калі забываемся аб тым, што спасцігае дзятва з першых дзён жыцця?

Вялікі дзякуй тым, хто нагадвае беларусу пра падмурак яго ідэнтычнасці, пра тое, хто ён ёсць, вучыць, як не згубіць таго, што пакінулі яму годныя продкі. Дзесяць год таму павагу да аднаго з адданейшых руплiўцаў роднай мовы Ніла Гілевіча я выказаў такімі словамі:

Заўжды мудрым, трапным словам
Вы на варце роднай мовы.
Грыміць слова, бы галосіць,
Помніць Бацькаўшчыну просіць.
Дай Бог моцы Вам і плёну
Зберагчы яе ад скону.

На гэтым можна было б і паставіць кропку. Але сёння ў краіне крызіс. З экранаў тэлевізараў чуецца і бачыцца, што ў шматлікіх кропках Зямлі – войны, тэрор, вялікі рух народаў у пошуках лепшай долі. А можа, гэтая доля пачынаецца з павагі да асобы, да сям’і, да Айчыны, якія сябе добра пачуваюць толькі ў моцнай звязцы, якая, як ні глядзі, пачынаецца з павагі да душы народа – роднай мовы? Зазірнуў у сваю кніжку вершаў “Таямніцы шчасця”, якая ўбачыла свет у 2002 годзе. Там таксама верш, прысвечаны той жа асобе – патрыёту, якога нельга не слухаць, калі не хочам згінуць, узяўшы на сябе самы вялікі грэх – непавагу да адзінай Радзімы, прызначанай нам Богам.

Радзіма – у мове

Зычым шчасця мы Радзіме,
Ды не ў родным слове.
Хто і як Айчыну ўздыме,
Калі яна ў мове?
Шмат сыноў Радзіма мае
Ды не кожны сын ёй дбае.

Трапнай рыфмаю паэта,
Вершамі з натхненнем
Ніл Гілевіч робіць гэта
З болем і сумленнем.
Будзем слухаць, мову мець –
Беларусь будзе квітнець.

Упэўнены, што родная мова мае і лекавыя ўласцівасці, нездарма яна – душа народа, нацыянальны стрыжань грамадства. Але аб гэтым трэба пісаць асобна.

Эдуард ЗБАРОЎСКІ,
доктар медыцынскіх навук, прафесар.

ДАВЕДАЧНАЕ БЮРО СПАЖЫЎЦОЎ

На пытанні чытачоў адказвае старшыня Пухавіцкай раённай арганізацыі ГА “Беларускае таварыства абароны правоў спажыўцоў” Васіль ВАЛАСЮК.

Ці абавязкова здаваць сумку ў камеру захоўвання?

Ці мае права супрацоўнік магазіна самаабслугоўвання прымусіць пакупніка здаць сумку ў камеру захоўвання?

Алена ШОСТАК,
г.Маладзечна.

– Так, мае. Да таго ж, напэўна, і самому пакупніку будзе зручней хадзіць па гандлёвай зале без сумкі. Але найбольш каштоўныя рэчы раіў бы заўсёды браць з сабой.

Не падышлі завушніцы

Набыла не так даўно завушніцы, але ў хуткім часе зразумела, што яны мне не падыходзяць. Ці можна вярнуць назад у магазін ювелірны выраб?

Аксана БОГУШ,
Мінск.

– Нельга. Калі ў будучым будзеце рабіць пакупкі, абавязкова пракансультуйцеся наконт таго, якія тавары падлягаюць вяртанню, а якія не. У магазіне вам падкажуць.

Згубіла чэк на тавар

На мінулым тыдні я купіла сукенку, але чэк, на жаль, не захаваўся. Ці можна вярнуць тавар у магазін на працягу 14 дзён без прад’яўлення чэка?

Аліна ГАЎРЫЛІК,
г.Столін.

– Можна, але трэба, каб былі сведкі, якія могуць пацвердзіць, што вы набывалі тавар.

Якую адказнасць нясе хімчыстка?

Здала ў хімчыстку паліто. А вярнулі мне яго ў неналежным выглядзе. Скураныя завязкі раней былі мяккія, а пасля сталі, як дрот. Якую адказнасць нясе хімчыстка за сапсаваную рэч кліента?

Марына Аляксандрава,
Мінск.

– За сапсаваную рэч спажыўцу павінны вярнуць яе двайны кошт.

Ціснуць новыя туфлі

Набыў абутак. Панасіў некалькі дзён і зразумеў, што туфлі мне ціснуць. Ці можна вярнуць гэтую пакупку ў магазін?

Андрэй КУПЦЭВІЧ,
Валожынскі раён.

– Так, на працягу 14 дзён.

Кошт тавару – не той

Што рабіць, калі кошт тавару ў чэку адрозніваецца ад кошту на паліцы магазіна?

Васіль ПАНЧАНКА,
Магілёў.

– Патрабуйце кнігу скаргаў і прапаноў, куды можаце напісаць прэтэнзію.

Разбіў тавар у магазіне

Я выпадкова ў магазіне зачапіў на паліцы вазу. Яна разбілася на дробныя кавалкі. Ці трэба было плаціць за разбіты тавар? Я адмовіўся гэта рабіць…

Пётр ВАРАЎКА,
г.Орша.

– Не, законам гэта не прадугледжана.

Ці можна вярнуць квіток на канцэрт?

Набыла білеты на канцэрт, але так супала, што менавіта ў гэты дзень мне трэба тэрмінова з’ехаць. Ці можна вярнуць назад квіток і атрымаць грошы за яго?

Паліна ВЕРАС,
Гродна.

– Безумоўна, можна. І вам павінны вярнуць поўны кошт квітка.

У некаторых магазінах нельга фатаграфаваць

Ці можна ажыццяўляць фота- і відэаздымку ў магазінах?

Дзяніс БУРАК,
г.Вілейка.

– Калі адміністрацыя просіць спыніць фота- ці відэаздымку, то спажывец абавязаны гэта зрабіць. Дарэчы, у многіх магазінах на ўваходзе пазначана, што здымкі ў іх установе забаронены.

Няма пячаткі на гарантыйным талоне

Што рабіць, калі пры дастаўцы тавару на гарантыйным талоне не аказалася пячаткі? Ці патрэбна яна?

Сяргей ПЕТРАШЭВІЧ, Мінск.

– Пячатку вам проста абавязаны паставіць, звярніцеся ў той магазін, дзе набывалі тавар. Пячатка на гарантыйным талоне дае магчымасць хуткай замены тавару і абслугоўвання ў сэрвісным цэнтры.

Падрыхтаваў Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Дэкан з тэлевізара

Адыёзны Вадзім Гігін прызначаны дэканам філасофскага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Мы ведалі яго як журналіста-прапагандыста, які заўсёды на баку дзеючай улады, але не ведалі, што ён яшчэ і філосаф. Мне цікава, а якая тэма дысертацыі была ў новага дэкана?

Ігар ЗАЛАТАР, Мінск.

Вадзім Гігін не філосаф, а гісторык. Ён скончыў гістарычны факультэт БДУ, потым – аспірантуру Рэспубліканскага інстытута вышэйшай школы (існуе пры БДУ). У 2003 годзе ён абараніў кандыдацкую дысертацыю па тэме «Фарміраванне аднапартыйнай сістэмы ў Беларусі (1917–1925 гг.)». Чаму такога маладога чалавека натхніла тэма бальшавізму, цяжка сказаць. Але ў любым выпадку тэма не новая і шматкроць адпрацаваная за савецкім часам. І, зразумела, да філасофіі яна мае вельмі аддаленае дачыненне.

SOS!

Ці заплаціць вясковец за Тузіка?

Жыхары Мінска і абласных цэнтраў даўно ведаюць пра тое, што на сабак трэба плаціць падатак, але чарга дайшла і да глыбінкі.

Такія аб’явы ўжо вывешаны ў Маладзечне. Аднак, падобна, межамі раённых цэнтраў і малых гарадоў гэтая кампанія, гледзячы па ўсім, не абмяжуецца. Некаторыя райвыканкамы ўжо прынялі рашэнне аб увядзенні падатку на тузікаў і бобікаў на тэрыторыі сваіх раёнаў. На сайце Нацыянальнага цэнтра прававой інфармацыі, які рэгіструе падобныя дакументы, ужо зараз можна даведацца, што падатак на сабак уводзіцца на тэрыторыі Барысаўскага, Слуцкага, Шумілінскага, Сенненскага, Чашніцкага і іншых раёнаў.

Не толькі райцэнтраў, але ўсяго раёна!

Як я разумею, гэта агульнарэспубліканская кампанія, мэта якой – папаўненне мясцовых бюджэтаў. Вось толькі ці будуць вяскоўцы плаціць падатак на сабак? Ці ёсць ім чым плаціць?.. Нешта мне падказвае, што калі ўлады не адумаюцца і не заплюшчаць вочы на тое, што рашэнне аб увядзенні падатку існуе, а паступленняў – нуль, то па ўсёй краіне будуць лётаць зграі бяздомных сабак. Не будуць вяскоўцы плаціць такі падатак! Не будуць!

Васіль ПРАТАСЕВІЧ.
г.Маладзечна.

КОРОТКО

ФСБ задержала подозреваемых в подготовке терактов в Москве и Петербурге

Вчера Федеральная служба безопасности России сообщила о задержании подозреваемых в подготовке терактов в Москве, Санкт-Петербурге и Свердловской области. В сообщении ФСБ говорится, что семеро подозреваемых были задержаны 7 февраля в Екатеринбурге. Все они являются членами «Исламского государства» (организация признана в России террористической и запрещена).

По утверждению ФСБ, теракты планировалось совершить с использованием самодельных взрывных устройств.

При обысках у задержанных обнаружили взрывчатку, огнестрельное оружие, гранаты, электродетонаторы и экстремистскую литературу.

После совершения диверсионно-террористических актов «задержанные лица планировали выехать в Сирию для участия в боевых действиях в составе международной террористической организации «Исламское государство», добавили в ФСБ.

В Венесуэле – «короткий день»

Магазины Венесуэлы перешли на режим «короткий день» – они будут открыты лишь четыре часа в день. Предприниматели были вынуждены пойти на этот шаг, чтобы соответствовать директиве правительства об экономии электроэнергии.

Власти заявляют, что из-за действия климатического феномена Эль-Ниньо уровень воды на гидроэлектростанциях страны достиг минимального критического уровня.

Ожидается, что сокращение часов работы магазинов приведет к массовым увольнениям, так как три четверти торговых центров в столице Венесуэлы до сих пор работали в две дневные смены. При новом графике работы около половины сотрудников окажутся просто невостребованными.

Самый большой в мире…

В Германии ученые Института физики плазмы Макса Планка включили самый большой в мире термоядерный стелларатор Wendelstein 7-X (W7-X), который произвел первую водородную плазму. Кнопку запуска нажала канцлер Ангела Меркель, сообщает Frankfurter Allgemeine Zeitung.

Таким образом, человечество продвинулось по пути создания относительно дешевого и чистого источника ядерной энергии. Предполагается, что энергия термоядерного синтеза заменит ископаемое топливо и обычные ядерные реакторы, которые производят большое количество опасных радиоактивных отходов.

Прокуратура Украины обвинила Януковича в гибели людей на Майдане

Бывший президент Украины **Виктор Янукович** причастен к организации убийств на Майдане, объявил генеральный прокурор страны **Виктор Шокин.** По его словам, расследование уголовного дела в отношении Януковича почти завершено.

«Дело практически закончено. Понятно, что он руководил через своих людей организацией убийств на Майдане», – заявил генпрокурор в эфире телеканала «Интер».

ИХ НРАВЫ

Отсек себе кисть руки

Пакистанский имам был арестован после того, как один из его учеников отсек себе кисть руки. Как сообщает местная полиция, ученик по ошибке поднял руку, когда преподаватель задал классу вопрос «Кто из вас не любит пророка Мухаммеда?».

Учитель отчитал молодого человека за богохульство, а на следующий день тот вернулся в класс без руки.

Как сообщают местные СМИ, 15-летний молодой человек преподнес свою руку имаму на тарелке. Позже в сети появилось видео, на котором родители мальчика говорят, что гордятся его поступком, а жители деревни подходят к подростку, чтобы поцеловать оставшуюся часть его руки.

Имам был арестован по обвинению в подстрекательстве к нанесению тяжкого телесного вреда. «Таким неграмотным имамам не должно быть позволено произносить речи. Его арест подпадает под общенациональный план противодействия разжиганию насилия, такие призывы в нашей стране теперь запрещены», – заявил представитель полиции в интервью с местными СМИ.

БЕЛАРУСЬ – ПОЛЬШЧА

На ўздыме

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Істотна актывізаваўся ўдзел Польшчы ў рэалізацыі праграмы транспамежнага супрацоўніцтва ЕС «Польшча–Украіна–Беларусь». Гэта важна як вынік наступнай акалічнасці. 17 снежня 2015 г. Еўрапейская камісія прыняла Рашэнне №С(2015)9138 об зацвярджэнні Праграмы транспамежнага супрацоўніцтва ЕІС Польшча–Беларусь–Украіна 2014–2020. На сакавік 2016 года запланавана першае пасяджэнне сумеснага маніторынгавага Камітэта праграмы з мэтай абмеркавання ўмоў яе запуску. Няма сумненняў, польскі бок падыдзе да гэтага пасяджэння ў канструктыўным ключы.

Польшча знаходзіцца ў ліку тых краін Еўрапейскага Саюза, якія займаюць найбольш спрыяльную для нашай краіны пазіцыю ў працэсе распрацоўкі пагаднення аб аблягчэнні візавага рэжыму паміж Беларуссю і ЕС. Айчынныя ўладальнікі дыпламатычных пашпартоў па добрай волі польскага боку перасякаюць мяжу без усялякіх віз. Польскі бок адчыніў спецыяльныя візавыя цэнтры на тэрыторыі Беларусі. З 2011-га па 2015 год колькасць віз, якія былі выдадзены польскай амбасадай беларусам, падвоілася. З 2014 года сталі выдавацца на два гады турыстычныя візы. Зараз Польшча выдае столькі шэнгенскіх віз, колькі астатнія еўрапейскія краіны разам узятыя.

Не можа пакідаць абыякавым наступнае сведчанне былога польскага амбасадара ў Беларусі Лешака Шарэпкі: “Адкрыю сакрэт: у нашых унутраных парадах консулам напісана, што яны павінны максімальна спрашчаць рэжым атрымання віз: выкарыстаць усе магчымасці, каб людзі не плацілі за візы. Сваім рашэннем консул можа зменшыць плату за візу на трэць, напалову або зрабіць яе бясплатнай”.

З 2002-га па 2013 год таваразварот вырас у 6 разоў. У апошнія гады ён не апускаўся ніжэй за адзнаку ў 3 мільярды долараў, прычым устойлівым было станоўчае сальда для беларускага боку. Шкада, канечне, што беларускія заканадаўцы паставілі падножку патэнцыяльным інвестарам, пазбавіўшы пэўных прывілей тых асоб, якія ўкладваюць свой капітал у функцыянаванне свабодных эканамічных зон. Хочацца спадзявацца, што гэтая недарэчнасць будзе выпраўлена. Заўважу, зараз у 350 беларускіх суб’ектаў гаспадарання прасочваецца польская прысутнасць. У 150 такіх суб’ектаў яна 100-працэнтная, у 200-х – частковая. Чым займаюцца гэтыя суб’екты гаспадарання? Забяспечваюць якаснымі будаўнічымі работамі, шырокім асартыментам будматэрыялаў, вырабляюць мэблю, якая карыстаецца шырокім попытам, паспяхова запаўняюць адну з ніш на фармацэўтычным рынку, маюць трывалыя пазіцыі ў перапрацоўцы сельскагаспадарчай прадукцыі, эфектыўна прадстаўлены ў лагістыцы, банкаўскім сектары.

Якая структура беларускага экспарту і імпарту на польскім напрамку? У першую чаргу трэба назваць калійныя, азотныя ўгнаенні, звадкаваны газ, нафтапрадукты, лесаматэрыялы, паліўную драўніну, металапрадукцыю, кабелі, трактары, спірты, скуры, казеін. Мы вывозім з Польшчы садавіну, агародніну, акумулятары, палімеры, полікарбонавыя кіслоты, лекі, гігіенічныя сродкі.

Штогод адбываецца Беларуска-Польскі эканамічны форум «Добрасуседства», які выконвае функцыі базавай пляцоўкі для абмеркавання розных аспектаў эканамічнага ўзаемадзеяння паміж краінамі. Арганізатарамі мерапрыемства традыцыйна выступаюць Польска-Беларуская гандлёва-прамысловая палата і Беларуская гандлёва-прамысловая палата ва ўзаемадзеянні з профільнымі міністэрствамі і амбасадамі абедзвюх краін.

Увогуле паспяхова складваюцца справы ў пашырэнні культурніцкіх двухбаковых адносін. Можна адназначна сцвярджаць, што напаўняюцца канкрэтным зместам пагадненне паміж урадам Рэспублікі Беларусь і ўрадам Рэспублікі Польшча аб супрацоўніцтве ў галіне культуры, навукі і адукацыі ад 27 лістапада 1995 года і пагадненне паміж урадам Рэспублікі Беларусь і ўрадам Рэспублікі Польшча аб супрацоўніцтве ў галіне аховы гісторыка-культурнай спадчыны ад 25 сакавіка 1995 года.

Строгая польская публіка з захапленнем успрыняла бліскучае выканаўчае майстэрства беларускіх майстроў мастацтваў. Яна адкрыла для сябе наш балет, нашу нацыянальную оперу, нашу самабытную музыку, беларускі фальклор. Важным напрамкам супрацоўніцтва з’яўляюцца частыя выставы твораў беларускіх мастакоў. Няма ніводнага ваяводства Польшчы, дзе б яны не ладзіліся. Размова ідзе пра мастакоў, якія працуюць у розных жанрах, прытрымліваюцца розных творчых стыляў, прадстаўляюць усе вобласці Рэспублікі Беларусь, адносяцца да розных генерацый. Так, вялікую цікавасць выклікалі работы Віктара Альшэўскага, Уладзіміра Хадаровіча, Аляксандра Сільвановіча, Юрыя Якавенкі, Уладзіміра Панцялеева, Андрэя Вараб’ёва, Ігара Засімовіча, Уладзіміра Голуба, Васіля Касцючэнкі, Валянціны Шоба, Зінаіды Фядзюнінай, Аляксандра Грышанава і многіх іншых.

Цеснае супрацоўніцтва прасочваецца пры правядзенні агульнапольскага конкурсу для дзяцей і моладзі “Пазнай Беларусь”, Міжнароднага вакальнага конкурсу “Бельканта” ў Наленьчове, Міжнароднага дзіцячага мастацкага конкурсу ў горадзе Торунь.

Ужо 22 гады паспяхова працуе Польскі інстытут у Мінску. Гэта ўстанова міжнароднага характару, што прадвызначае наяўнасць у яе дыпламатычнага статусу. Інстытут ажыццяўляе вялікі аб’ём працы па распаўсюджванні дасягненняў польскай культуры і навуковага жыцця, пашырэнні ведаў аб польскай сацыякультуры сярод беларусаў, а таксама развіцці кантактаў і падтрыманні дыялогу паміж польскімі і беларускімі прадстаўнікамі навукі, літаратуры, мастацтва, кіно, тэатра і музыкі. Дзякуючы дзейнасці дадзенай установы, з года ў год расце колькасць беларусаў, якія ўдасканальваюць свае веды ў галіне польскай мовы з дапамогай выкладчыкаў з Польшчы.

Станоўчай адзнакі заслугоўвае праца беларуска-польскай кансультатыўнай камісіі па пытаннях гісторыка-культурнай спадчыны. Члены камісіі імкнуцца знаходзіць развязкі па няпростых пытаннях, якія звязаны з рухомымі і нерухомымі гісторыка-культурнымі каштоўнасцямі. Дзейнасць камісіі садзейнічала актывізацыі супрацоўніцтва бібліятэк, музеяў, архіўных устаноў.

Уладныя структуры абедзвюх дзяржаў нязменна надаюць важнейшае значэнне народнай дыпламатыі. Шырокім фронтам разгарнуліся пабрацімскія стасункі паміж гарадамі. Зараз дзейнічаюць 70 дамоў аб партнёрскіх адносінах і супрацоўніцтве паміж гарадамі і рэгіёнамі Беларусі і Польшчы. Эфектыўна дзейнічаюць таварыствы “Польшча–Беларусь” і “Польшча–Усход”. Штогод сотні беларусаў, якія заняты ў сферы навукі, адукацыі, культуры, наведваюць Польшчу на грунце стыпендый, выдзеленых польскім бокам. Напаўняюцца рэальным зместам пагадненні аб супрацоўніцтве, якія замацаваны подпісамі кіраўнікоў 16 беларускіх і польскіх устаноў культуры.

Што і казаць, беларуска-польскія стасункі сапраўды на ўздыме. Але гэта толькі пачатак вялікага ўзлёту. У сяброўстве дзвюх суседніх краін маюцца светлыя перспектывы. І ад рэалізацыі намечаных планаў выйграюць абодва народы. Нам, беларусам, трэба туліцца не толькі да ўсходняга суседа, але і да бліжэйшага заходняга. Зноў жа, на такі курс нас скіроўвае шматвяковая гісторыя, калі мы жылі, можна сказаць, пад адным дахам, на адной бязмежнай зямлі.

Міхаіл СТРАЛЕЦ,
доктар гістарычных навук, прафесар.
Брэст.

СКАНДАЛ

Латвия в третьей мировой войне

Фильм Би-Би-Си о третьей мировой войне, которая начинается со вторжения России в Латвию, вызвал громкий резонанс в самой Латвии. Судя по публичной риторике, в легком шоке пребывают практически все слои общества, социальные сети переполнены эмоциями, а политики с трудом пытаются сформулировать свое отношение к увиденному.

Об этом пишет на сайте Би-Би-Си **Оксана Антоненко.** Знакомим читателей с основными фрагментами статьи.

От автономии до сепаратизма

Описывается тот сценарий, который неоднократно обсуждался в самой Латвии. Речь идет о повторении крымских событий, только вместо Крыма восточный регион страны – Латгалия. Она действительно отличается крайне высоким процентом русскоязычного населения, неблагоприятной экономической ситуацией и непреходящей популярностью оппозиционной русскоязычной партии «Согласие».

По сюжету тут образуется Латгальская народная республика (ЛНР) со своими сепаратистами, политическим лидером и даже флагом. Флаг Латгалии действительно существует, причем ровно год назад он оказался в эпицентре скандала, когда некий пользователь соцсетей распространил его с надписью «Латгальская народная республика». Министр внутренних дел Латвии Рихард Козловскис тогда назвал это «своего рода призывом к сепаратизму». Полиция безопасности в свою очередь быстро идентифицировала автора и даже вызвала его на допрос.

Еще раньше в Латвии звучали разговоры об автономии Латгалии. В крупнейшем городе региона Даугавпилсе несколько лет назад прошла тематическая «научная» конференция, организованная представителями партии «ЗАРя», ранее инициировавшими референдум о предоставлении русскому языку статуса второго государственного.

За полгода до этого в городе гостили двое россиян: бывший советник президента России Владимира Путина и экс-глава новостного агентства Regnum Модест Колеров и заместитель редактора этого агентства Игорь Павловский. Впоследствии они оба были внесены в «черный список» решением министра иностранных дел Латвии Эдгара Ринкевича за «деятельность, направленную против территориальной целостности страны».

Теперь деятельность, направленная против территориальной целостности Латвии, нашла выражение в реалити-шоу.

«Прекрасный фильм, – говорит Русской службе Би-Би-Си один из авторов идеи об автономии Латгалии Владимир Линдерман. – Думаю, авторы преследовали две цели: очернить Россию и разобраться, как может действовать НАТО в условиях военного конфликта с Россией. Невольно возник третий смысл. Так получилось, что правительства Латвии и Эстонии выставлены разжигателями третьей мировой войны, ведь конфликт начался с дискриминации русских в Прибалтике».

По словам общественного деятеля, после просмотра этого шоу у некоторых жителей Латгалии действительно может возникнуть желание перейти к действиям.

«Думаю, желание возникнет. Настроения жителей Латгалии изображены верно. Но сейчас на такие протесты они не решатся. Там (в фильме) есть только одна ложь: нет фактов, указывающих на желание России отнять Латгалию», – добавил Линдерман.

Дипломаты спокойны

В МИД Латвии тоже не верят в то, что у России может возникнуть желание реализовать описанный сценарий.

«Этот фильм наглядно демонстрирует, что 5-й пункт НАТО и готовность наших союзников защищать любое государство Североатлантического альянса нельзя оценивать как теоретическую фикцию. Обязанности по коллективной безопасности выполняются и будут выполняться», – заявил агентству LETA министр иностранных дел **Эдгар Ринкевич.**

Что касается официального мнения России, которая, по сценарию, поддерживает латгальских сепаратистов, то его частично озвучил посол России в Латвии **Александр Вешняков.**

«Рассматриваю эту ТВ-программу как опасную провокацию. Я работаю в Латвии 8 лет и не знаю ни одной сепаратистской организации здесь, тем более способной «захватить власть» хотя бы в одном приграничном городе (а по сценарию их названо аж 20). Эту оценку может подтвердить любой независимый эксперт, знающий реальную обстановку в Латвии», – написал посол на своей странице в «Фейсбуке».

Примечательно, что за

два дня до этого Александр Вешняков во время своего выступления в Доме Москвы в Риге призвал соотечественников бороться за свой язык.

«У нас есть общая родина, общий язык, общая культура, и мы должны их беречь. Это обогащает латвийское общество и способствует интеграции. Нужно бороться и не отступать под давлением», – подчеркнул Вешняков.

Это заявление посла совпало с выходом фильма Би-Би-Си, что только усугубило ситуацию.

Но и это совпадение не последнее. В тот же день в Латвии стали известны данные исследования RAND Corporation, согласно которому силы НАТО в случае вторжения России в страны Балтии смогли бы держать оборону в течение 60 часов – именно столько понадобилось бы россиянам, чтобы дойти до Риги или Таллинна. А на этом фоне вопрос о помощи союзников становится еще более актуальным.

Не хотите сепаратизма – платите

Депутат Сейма от оппозиционного Регионального альянса **Юрис Вилюмс** в журнале IR пишет, что упрекнуть в реализации выгодной для Кремля политики надо было бы именно правительство Латвии, поскольку оно не решает экономических проблемы в стратегически важном восточном регионе. Их, по словам Вилюмса, немало. А после фильма Би-Би-Си приходится забыть даже о возможном притоке инвестиций.

ЭВРИКА!

Люксембург разработал план по добыче полезных ископаемых в космосе

Речь идет о создании целой космической отрасли, направленной на поиск и добычу редких на Земле полезных ископаемых. В программе под названием Space Resources initiative также принимают участие партнеры Люксембурга из США и Евросоюза.

Проект предусматривает поиск редких минералов на околоземных объектах. Главным образом речь идет об астероидах, которые находятся между Землей и Марсом. По данным ученых, они могут быть богаты платиной, вольфрамом, железом и никелем.

Бывший генеральный директор Европейского космического агентства Жан-Жак Дорден уже выразил уверенность в огромном научном потенциале проекта. «Фраза «добыча полезных ископаемых в космосе» звучит довольно футуристично, но технология уже существует», – заявил Дорден. По его словам, люди знают, как добраться до астероида, как провести там буровые работы и доставить полученные образцы на Землю.

На данный момент стоимость программы не уточняется, потому что соответствующая законодательная инициатива еще не была одобрена парламентом Люксембурга. Дорден предположил, что начало работы обойдется в десятки миллиардов долларов, а потенциальный объем рынка он оценил в триллионы долларов.

СКАЗАНО!

Барак ОБАМА, президент ЗША:

– Моя администрация объявила о четырехкратном увеличении финансирования Инициативы ERI в 2017-м фискальном году. Финансирование в размере 3,4 миллиарда долларов позволит Соединенным Штатам укрепить военную мощь в Европе и нашу способность выполнять свои обязательства перед членами НАТО в соответствии со статьей 5. Это должно недвусмысленно показать, что Америка будет решительно стоять на стороне своих союзников, защищая не только территорию НАТО, но и общие принципы международного правопорядка.

РОССИЯ

Внезапная проверка боеготовности войск у границ Украины

Она началась в войсках Южного военного округа России, то есть у границ Украины. Как сообщает «Интерфакс», об этом заявил министр обороны РФ **Сергей Шойгу.** Он сказал, что в соответствии с решением Верховного главнокомандующего войска Южного военного округа, отдельные соединения Воздушно-десантных войск и военно-транспортной авиации приведены в боевую готовность «Полная». Со вчерашнего утра приступили к внезапной проверке боевой готовности войск на юго-западном стратегическом направлении.

ФОТООКНО

Как празднуют «пятое время года» в Рейнской области

Пятое время года – это карнавалы. Основной – в Кёльне. Здесь представили «лжесвятую троицу»: Асада, Путина и Ким Чен Ына.

Такую сатирическую повозку подготовили организаторы главного карнавального шествия в Кёльне. На ней изображены Башар Асад, Ким Чен Ын и Владимир Путин, представляющие себя в качестве кандидатов на Нобелевскую премию мира. В одной из таких повозок – Ангела Меркель, которая пытается расколоть «крепкие орешки», то есть решить проблему беженцев.

Шествие состоялось в понедельник 8 февраля.

СТОП-КАДР

На вакзале – 100 тысяч чалавек

Больш за 100 тысяч чалавек, якія спрабавалі выехаць да родных на святкаванне кітайскага Новага года, стоўпіліся на вакзале горада Гуанчжоў у выніку затрымкі цягнікоў з-за дрэннага надвор’я.

Гэты святочны перыяд, калі ў паездку адпраўляюцца сотні мільёнаў людзей, лічыцца буйнейшай міграцыйнай з’явай у свеце.

ФАКТ

Крупнейшая в мире солнечная станция открыта в Марокко

Король Марокко Мохаммед VI открыл солнечную станцию, которая станет крупнейшей в мире, когда будет полностью сдана в эксплуатацию в 2020 году.

Станция построена в пустыне Сахара к юго-востоку от Касабланки неподалеку от города Уарзазат. Она будет производить 500 мегаватт электроэнергии, что сравнимо с мощностями АЭС.

Для того чтобы обойти пешком полмиллиона параболических зеркал, которые фокусируют солнечную энергию и тем самым разогревают воду для производства пара для турбин, необходимо около двух часов.

Марокко планирует генерировать 52% своих потребностей в электричестве путем возобновляемой энергии к 2030 году, уменьшив тем самым импорт нефти и других энергоносителей.

ПРОЩАЛЬНЫЕ СЛОВА

Виктор БАЛАКЛО: «Хочу предложить свою формулу счастья: будьте добрыми к людям»

В «Народной Воле» за 2 февраля было напечатано прискорбное сообщение о том, что закончился земной путь ***Виктора Николаевича БАЛАКЛО****. Человека неординарного, много сделавшего для нашей страны. А потому я хочу, чтобы его образ как можно глубже закрепился в нашей памяти. Именно эта мысль не давала мне покоя, когда я готовил эту подборку для «Народной Воли».*

Начну, казалось бы, с обыщающей фактуры. Он виртуозно играл на баяне, прекрасно пел, был душой любой компании и... конструировал дорожную технику, те самые машины, без которых ни построить, ни содержать современные автобаны и скромные шоссе никак нельзя.

Мой первый разговор с известным белорусским конструктором, бывшим вице-президентом – техническим директором ОАО «Амкодор» Виктором Николаевичем Балакло произошел по телефону. Мы договаривались о том, что я напишу о нем главу для книги «Амкодор – двойной излом».

Квартира роскошью меня не поразила, но все было чисто и ухоженно. Когда же мой собеседник показал мне домашнюю стенгазету, в которой были отражены годы жизни Виктора Николаевича и его жены, то я понял, что пришел в дом к счастливому человеку, трудоголику по жизни и главе большой семьи. А разговор получился скорее о людях, чем о машинах. Он тогда сказал:

Для меня самый хороший человек – неравнодушный, с горячим сердцем. Я не мог не работать. А Родина – что ж, для меня это и Кубань, и Урал, и Беларусь, где я прожил более полувека. Когда есть команда единомышленников-профессионалов, то это наслаждение – приходить на работу, потому что возникает момент творения, то есть человек приближается к ипостаси Бога, когда из ничего создает нечто новое. Тем более что наши машины облегчали труд людей, и была гордость, когда мы видели, как наша материализованная мысль обретает физическую жизнь. И сегодня, когда мимо меня проезжают машины «Амкодора», я отдаю честь ей и моим друзьям по работе.

***

На похоронах Виктора Николаевича Балакло пришло очень много людей. Бывшие «амкодоровцы» отдавали дань уважения этому талантливому, честному и благородному человеку, много сделавшему и для предприятия, и для республики в целом. Так ярко прожить жизнь мог только свободный человек.

– Отчетливо помню свое детство. Трех братьев, сестру и коменданта, который гарцевал по селу на рыжей кобыле с колотушкой в руке, чтобы все понимали – едет власть. Жили мы тогда в поселке Сосьва Серовского района Свердловской области, где я и родился в 1935 году. Род наш происходит из кубанских казаков: и дед мой им был, и отец, да только раскулачили их и сослали на Урал в лагерь-поселение. А до этого жили они в станице на реке Понура. Это приток Кубани. Семья была зажиточная: табун лошадей, стадо коров, у деда – своя мельница. [illegible]

Понятное дело, что и на Урале трудолюбивые кубанцы начали налаживать хозяйство. [illegible]

Очередная высота Виктора Николаевича. 1993 год.

[illegible]

Евгений ОГУРЦОВ – специально для «Народной Воли».

СПЕШИТЕ СЛЫШАТЬ!

Теодор Неистовый

Стартовала продажа билетов на маэстро Курентзиса.

В Минске можно будет услышать дирижера Теодора Курентзиса – и это шикарное известие для меломанов! Эксклюзивная прямая трансляция из Москвы оперы Моцарта «Дон Жуан» под руководством маэстро Курентзиса состоится вечером в кинотеатре «Москва» 12 февраля. А билеты появятся в продаже уже сегодня. И разлетятся они, думаю, как горячие пирожки.

Курентзис – это настоящее явление в современном исполнительском искусстве. [illegible]

Космополит Курентзис родился и получил музыкальное образование в Афинах, продолжил его в Санкт-Петербурге, а работать поехал в Новосибирск. [illegible]

Елена МОЛОЧКО.

ЗАКУЛИСЬЕ

Несостоявшееся трио

Белорусский популярный исполнитель Александр Солодуха [illegible]

ДУХОЎНЫ СКАРБ

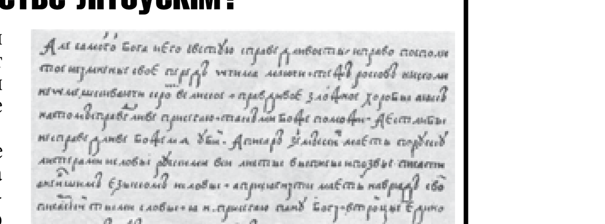
150 пытанняў і адказаў з гісторыі Беларусі

(Працяг. Пачатак у №№3–10.)

22. Якая мова была дзяржаўнай у Вялікім Княстве Літоўскім?

Дзяржаўнай мовай у Вялікім Княстве Літоўскім была беларуская, бо беларускі этнічны элемент панаваў у палітычным, эканамічным і культурным жыцці краіны, а нашы землі складалі аснову яе магутнасці.

[illegible]

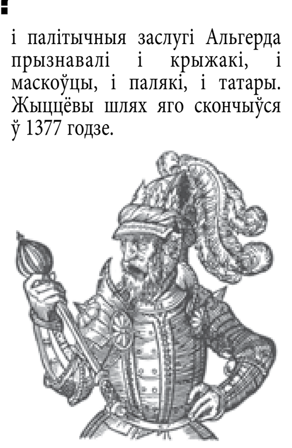

Фрагмент артыкула Статута Вялікага Княства Літоўскага 1588 года [illegible]

Уладзімір СВЯЖЫНСКІ.

23. Хто такі Альгерд?

[illegible]

[illegible]

Віталь ЧАРОПКА.

24. Хто такія тры віленскія пакутнікі?

[illegible]

Мікола МАТРУНЧЫК.

25. Хто такі Ягайла?

[illegible]

Вялікі князь Ягайла. Надмагільная скульптурная выява.

[illegible]

Віталь ЧАРОПКА.

Тэксты да ілюстрацый падрыхтаваў Зміцер САНЬКО.

(Працяг будзе.)

ОСОБАЯ ПАПКА

Чемодан с непогашенными облигациями

80 лет назад, а именно в сентябре 1935 года, в Минске произошло три знаменательных события. На предприятиях появились первые стахановцы-рекордсмены – например, Григорий Скобла на обувной фабрике имени Кагановича. В бывшем доме Ядвиги Костровицкой напротив Дома правительства открылся магазин под красивым названием «Гастроном». И, наконец, вышло союзное постановление об отмене карточек на мясо, рыбу, сахар, жиры и картофель. Может, и правда наступало светлое будущее?

Фетровая шляпка для жены, или Как одолжить 4 миллиарда рублей?

Миллионы рабочих Советского Союза, с энтузиазмом подхватившие 80 лет назад почин шахтера Алексея Стаханова, вскоре убедились, что выплачиваемая зарплата растет отнюдь не пропорционально нормам выработки. И хотя немало стахановцев смогли благодаря своим рекордам купить заветный велосипед и фетровую шляпку жене, миллионером никто не стал. Слишком много существовало в стране налогов-поборов и взносов в многочисленные общества – на фоне товарного дефицита и кусачих цен!

Одни облигации государственного займа чего стоили!

Начиная с 1922 года, Советский Союз, не получавший помощи извне для построения коммунистического рая, брал деньги у своего народа. Вначале одолжался вроде на добровольных началах, обещая всё вернуть. А потом – принудительно, в одностороннем порядке меняя условия погашения долга и называя это хитрым словом «конверсия». Так что можно понять аллергию советских людей на этот термин, когда в 90-х годах XX века его применили к оборонной промышленности.

Как думаете, сколько прошло в СССР займов к 1935 году? Если верить подробному «Каталогу облигаций государственных внутренних займов СССР» Ю.Ивонина и Ю.Гоголина, изданному в 1990 году, – целых 31. И это только общегосударственных, не считая региональных и ведомственных инициатив, на которые гражданам следовало раскошелиться.

«Стахановский» 1935 год также не обошелся без займа – точнее двух. Вначале, в марте, объявили Государственный внутренний выигрышный заем – на общую сумму 300 миллионов рублей. Не успели люди спрятать облигации подальше – новые поборы. 4 мая 1935 года в газетах вышло постановление о Государственном внутреннем займе второй пятилетки (выпуске третьего года) на сумму 3 миллиарда 500 миллионов рублей.

Взятую сумму партия обещала погасить в течение 10 лет. Что, не шибко спешило государство вернуть долг? А зачем торопиться, если сам товарищ Сталин уверен: жить в стране стало лучше и веселее?

Телеграмма с операционного стола, или Зачем комсоды нагрянули в больницы

Спроси сегодняшнюю молодежь, кто такие комсоды, – вряд ли ответят. Разве что самые начитанные предположат по созвучию с термином «иксоды», что это опасная разновидность кровососущих клещей. Лично мне аллюзия нравится, но на самом деле комсоды – это комитеты содействия, специально создаваемые советской властью для проведения важных мероприятий. А что может быть важнее изъятия у народа червонцев? Ради такого дела привыкшая все засекречивать Москва заранее сообщала доверенному кругу помощников на местах о каждом грядущем займе.

Не верите? Давайте посмотрим хранящиеся в Национальном архиве Беларуси рапорты Москве тогдашних доверенных товарищей. Вот цитата из документа под названием **“Информация хода подготовительной работы и реализации займа “Вторая пятилетка” (выпуск третьего года) по организациям ЦК союза Медсантруд БССР на 6 мая 1935 г.”:** ***“Реализации займа “Вторая пятилетка” (выпуск третьего года) предшествовала массовая подготовительная работа наших профорганизаций. Была проведена предварительная подготовка узкого актива до издания декрета по расстановке сил, подготовке художественно-иллюстрированных агитационных плакатов, лозунгов. Подготовлены были списки людей, отвечающих за проведение подписки по отделениям, сменам, корпусам”.***

Комсоды четко выполняли все инструкции Москвы!

Судите сами: постановление вышло 4 мая 1935 года, а уже 5 мая в 4 часа пополудни в красном уголке Добрушской печатной фабрики «Герой труда» появился спецвыпуск многотиражки «Чырвоны папернік» под красноречивым названием: **“Дадзім адпор кулацкім агітатарам супроць пазыкі. Сёння ж скончыць падпіску на фабрыцы”** *(орфография оригинала сохранена.* – **Прим. авт.**). Начинается он так: ***“На 12 гадзін дня 5 мая ахоплена падпіскай на пазыку (3-га года 2-й пяцігодкі) на фабрыцы 1905 чал. на агульную суму 239585 руб. Перадавымі па падпісцы з’яўляюцца: калектыў лесазавода. Пры месячнай зарплаце 11.128 падпіску выканаў на 12.615 руб., альбо 113,3 проц. к месячнаму заробку. Працаўнікі галоўнай канторы ў колькасці 99 чал. усе падпісаліся на 21.055р., што складае 103,9 проц. к месячнаму заробку”.***

Обратили внимание на важную деталь? Дисциплинированные добрушские печатники отдали государству не треть и даже не половину зарплаты, а весь месячный заработок!

Как под цыганским гипнозом – вывернули карманы и кошельки наизнанку!

В глубинке по объективным причинам выманить у народа деньги было посложнее – но и здесь комсоды нашли выход.

“Для оказания помощи в проведении подписки по подшефным сельсоветам организованы выезды и посланы письма находящимся в сельсовете врачам... К работникам, которые больны и находятся в постели, посланы страхделегаты – актив для проведения подписки. Людям, находящимся в командировках, посланы телеграфные запросы”, – я вновь цитирую посланный в Москву отчет Медсантруда БССР.

Железная, однако, хватка у товарищей: штатным медперсоналом не ограничились – подняли лежащих в палатах пациентов. “***В больницах среди больных проводится разъяснительная работа по реализации займа, были приготовлены открытки, конверты для посылки от больных писем на предприятия с целью включения их в подписку”.***

Воображение тут же рисует картину: бедному токарю Пупкину, попавшему на операционный стол с острым аппендицитом, перед введением наркоза вручают открытку с заранее проставленной суммой подписки. Впрочем, почему до наркоза – можно ведь подсунуть бумажку на подпись и после подачи “веселящего газа”.

«Не позволим никакой сволочи поганить страну», или Где живут самые счастливые люди на свете?

Впереди огромной массы пролетарских заимодавцев, разумеется, шли стахановцы. Точнее, чинно сидели в президиуме, а затем образцово-показательно подписывались на толстые пачки облигаций.

Григорий Скобла, которого газеты назвали зачинателем «всебелорусского рекорда» в обувной промышленности, также исправно подписывался на все займы. А как же иначе? Ведь его, знатного стахановца, восславили в своих публикациях не только газеты, но и лучшие поэты БССР: Янка Купала, Якуб Колас, Петрусь Бровка, Петро Глебка, Андрей Александрович, Изи Харик.

Подумать только: сам первый секретарь ЦК КП(б)Б Николай Гикало собирал песняров на даче и лично контролировал каждую рифму.

Таварыш Вілетнікава і Слесарова,
Еўсюціна, Розенберг, Туфар, Скабло –
Паэты ім дораць гарачае слова,
Ім славаю яснае сонца ўзышло.

Был Скобла – стал Скабло? Ну да разве главное в ударении? Ведь не просто стихи слагали лучшие поэты республики, а «**Письмо белорусского народа великому Сталину**»! Каждую строку этого драгоценного письма вышили разноцветными нитками на белом шелке мастерицы-золотошвейки, собранные со всей республики. А специальный сундучок для письма сделал знаменитый мастер из Могилева Яков Орлов, поместив его для пущей красоты-надежности в ореховый футляр. А художники нарисовали на сундучке картины счастливой жизни белорусов!

Вот такой замечательный подарок от народа БССР был доставлен в ноябре 1936 года в Москву и торжественно вручен на 8-м Чрезвычайном съезде Советов мудрому и заботливому товарищу Сталину, который не устает думать про Беларусь. Настолько не устает заботиться о счастье белорусов, что в наступившем январе 1937 года снимает Николая Гикало с должности партийного секретаря республики и 25 апреля 1938 года отправляет на смерть.

Впрочем, репрессии займам не помеха. Наоборот, громкие процессы над «врагом народа» Тухачевским и другими военачальниками должны подстегнуть сознательных граждан к щедрости!

В жуткой атмосфере зачастивших «черных воронков» и внезапного исчезновения людей в 1937 году объявлен Государственный внутренний заем укрепления обороны СССР. На этот раз – на 4 миллиарда рублей с 20-летним сроком погашения.

И «правильные» речи полились с трибун еще более полноводной рекой.

Витебский профессор Карпилов, подписавшийся на 1500 рублей, полон патриотического пафоса: ***«Все медицинские работники вместе с многомиллионной армией советских патриотов дружной подпиской еще раз продемонстрируют свою горячую любовь и преданность великой родине, свою готовность к обороне цветущей родины социализма».***

Да и простые работяги вещают с трибун так, словно сталинскую конституцию наизусть цитируют. Например, машинист-стахановец Курилович из паровозного депо станции Минск чеканит: ***«Заем обороны – это особенный заем, который пойдет целиком на укрепление обороны нашей великой родины, это явится сильным ударом по фашистским поджигателям войны, заем обороны – это лучший ответ на подлые происки мерзких предателей и изменников родины».***

Как по писаному, говорит и стахановка-ткачиха Легенькая со щеточной фабрики Минска: ***«Мы самые счастливые люди на свете, что живем в стране Сталинской Конституции, и никакой сволочи не позволим поганить нашу священную страну».***

В принципе, по писаному – вовсе не метафора: начальство заранее выдает передовикам заготовленный текст.

А откуда эти цитаты у меня? Из рассекреченных архивных документов – **«Информационной сводки от 3 июля 1937 года о ходе подписки на заем «Укрепление обороны СССР» по Кагановичскому району КП(б)Б г.Минска»** и **«Докладной записки о ходе реализации займа «Обороны СССР» в ЦК КП(б)Б** из Витебска.

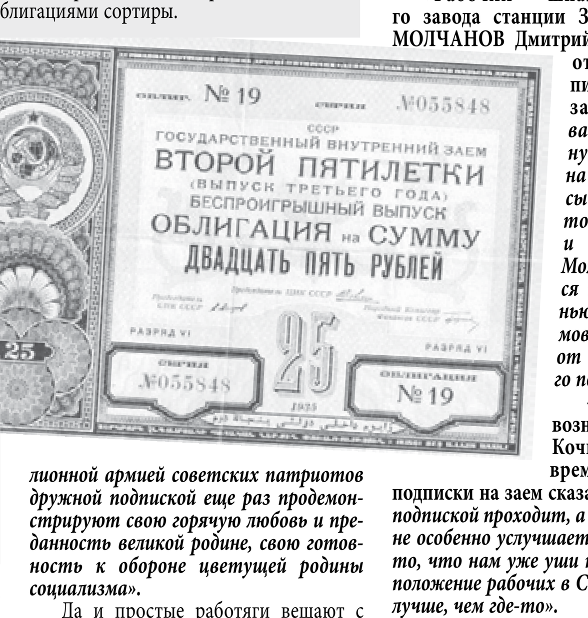
Кстати, чувствуете в рабочих речевках агрессивные ноты? Это народ извлекает второй сталинский урок: не только кому воздать хвалу, но и кого принести в жертву.

«Выругался площадной бранью», или Куда сбежать от подписки?

Большинству советских людей, даже очень сознательных, займы не нравились. Особенно когда стало ясно, что в обозримом будущем государство не собирается деньги возвращать. Самые осторожные, складывая облигации в шкаф, держали свои мысли при себе. Другие пытались схитрить: уезжали в командировки или в отпуск, что, в принципе, не спасало. Молодые парни-призывники пробовали отговориться мобилизацией: мол, уходят в армию и не успеют рассчитаться за облигации. Мужчины постарше жаловались, что выплачивают алименты. Многодетные плакались, что из-за выросших цен денег не хватает даже на пропитание. Все эти причины, как правило, в расчет не принимались – и комсоды дожимали уклонистов, не забывая заносить фамилии на доску позора.

Но были в те страшные времена те, кто принципиально отказывался играть с советским государством в одни ворота и в лицо говорил начальству, что думает о перманентном залезании власти в народный карман.

«Рабочий шпалопропиточного завода станции Злынка Бел.ж.д. МОЛЧАНОВ Дмитрий категорически отказался подписаться на заем, заявив: ***«Мне ваши займы не нужны, сколько на них ни подписывайся, все равно толку не было и нет». Затем Молчанов выругался площадной бранью по адресу займов вообще и ушел от уполномоченного по подписке».***

«Кочегар паровозного депо Гомель Кочкор Федор во время проведения подписки на заем сказал: ***«Подписка за подпиской проходит, а наше положение не особенно улучшается, несмотря на то, что нам уже уши прозвонили, что положение рабочих в Советском Союзе лучше, чем где-то».***

«Стрелочник ст.Унеча Шабеко заявил: ***«Раз сенокоса мне не дают, то я помогать не буду, лучше уволюсь с транспорта».***

«Рабочий Гомельского вагонного участка Толкачев Петр Данилович, 1882 г. рожд., белорус, беспартийный, категорически отказался от подписки на заем. А потом, после длительного разъяснения заявил: ***«Я согласен внести государству 25 рублей чистыми деньгами с тем, чтобы больше меня не спрашивали. Но подписываться по ведомости не буду, а то все равно вы напишете вместо 25 – 250 рублей и будете удерживать с зарплаты».***

Кстати, приписанных нулей опасались многие – видимо, были научены горьким опытом предыдущих выплат.

Я привела лишь часть фамилий из пятистраничного **«Спецсообщения о ходе подписки на заем третьей пятилетки (выпуска первого года) среди рабочих и служащих Бел.ж.д»**, отправленного 10 июля 1938 года дорожно-транспортным отделом ГУГБ НКВД Гомеля помощнику наркома внутренних дел БССР капитану госбезопасности Соколову.

На самом деле смельчаков и мудрых людей было гораздо больше. Все они, как сказано в Спецсообщении НКВД, были взяты в разработку.

Что подразумевалось под словами «взять в разработку»? Большинство историков, работающих с архивами, единодушны: всех «антизаемщиков» ждали арест и 58-я статья – то есть обвинение в контрреволюционной деятельности, при котором шансы уцелеть практически равнялись нулю.

Людмила СЕЛИЦКАЯ.

ТОЛЬКО ФАКТЫ

Первый заем в СССР назывался хлебным и был осуществлен в июне 1922 года – на 10 миллионов пудов ржи в зерне. К хлебу как эквиваленту денег СССР прибегнул и в апреле 1923 года, увеличив сумму до 100 миллионов пудов зерна. Затем последовали сахарный и золотой займы. Всего в Советском Союзе было проведено 60 займов, последний внутренний заем проходил в 1982 году. По большому счету советская власть со своим народом так и не рассчиталась, в ответ народ оклеивал бесполезными облигациями сортиры.

ИНТЕРЕСНО

В 1935 году, когда возникло стахановское движение, в СССР существовала так называемая шестидневка. Фиксированный день отдыха приходился на 6, 12, 18, 24 и 30 числа каждого месяца. Вместо 30 февраля гуляли 1 марта. Советское новшество вносило дикую путаницу в календарь, зато помогало бороться с «опиумом для народа» – религией, ведь воскресенье по такому графику часто оказывалось рабочим днем. На традиционную семидневку СССР вновь перешел 26 июня 1940 года.

ЗАГАДКИ ЭПОХИ

Вот разве не удивительно: Стаханов поставил свой рекорд в 1935 году, а звание Героя Соцтруда получил лишь в 1970-м? То, что он превратился к концу жизни в хронического алкоголика, знают многие. Не выдержал бремени славы! Но вот зачем сам Сталин узаконил опечатку в имени шахтера, превратив Андрея в Алексея? Кстати, в первых подписях к газетным снимкам минского стахановца Григория Скоблы вместо имени стоит инициал «З». Опечатка или тоже смена имени?

ВМЕСТО ПОСЛЕСЛОВИЯ

В 80-летний юбилей стахановского движения я очень хотела разыскать сведения про судьбы белорусских стахановцев. Что с ними стало, живы ли наследники? Увы, в госпрессе событие это оказалось не столь резонансным, как могло быть.

Но мне все же удалось найти информацию про легендарного минского обувщика Григория Скоблу. Оказалось, он погиб в феврале 1942 года, пытаясь найти партизанский отряд, действующий в Дукорском направлении, и наладить связь между ним и минским гетто.

ЗАКУЛІССЕ

Зорка Купалаўскага стане гламурнай вядзьмаркай

Святлана Анікей пераўвасобіцца ў нячыстую сілу. Прычым “па блаце”.

У верасні мінулага года ў афішы сталічнага лялечнага тэатра з’явіўся скандальны спектакль “Інтэрв’ю з вядзьмаркамі”. У якасці рэжысёра-пастаноўшчыка запрасілі **Яўгена Карняга**, стваральніка ўласнага “KorniagTHEATRE”. У аснову пастаноўкі ён паклаў казкі братоў Грым (у арыгінальным варыянце, не адаптаваным для школьнікаў).

Яўген Карняг прадставіў гледачам “чорную камедыю”. На сцэне тры актрысы-вядзьмаркі сядаюць на стойкі мікрафонаў, як на мётлы, збіраючыся “ўзляцець”, а адна з гераінь збірае ў падол чэрапы, нібыта яблыкі.

Ролі вядзьмарак выконвалі актрысы тэатра **Наталля Кот-Кузьма** і **Святлана Цімохіна**, а таксама запрошаная актрыса **Ганна Гаспадарык**. Апошняя неўзабаве збіраецца нарадзіць. Таму ролю гламурнай, але не менш страшнай вядзьмаркі ўвасобіць зорка Купалаўскага тэатра **Святлана Анікей**. Яе “зорнай гадзінай” стаў спектакль «Не мой», пастаўлены паводле аповесці **Алеся Адамовіча**. На першай Нацыянальнай тэатральнай прэміі ён перамог у пяці намінацыях. Анікей, якая ўвасобіла вобраз Паліны, была ўганаравана за лепшую жаночую ролю.

Як расказала “Народнай Волі” Святлана, яе ўвод у спектакль “Інтэрв’ю з вядзьмаркамі” – ідэя Карняга і **Марыны Дашук**, дырэктара “KorniagTHEATRE”.

«*Марына – мая добрая сяброўка,* – смяецца Святлана Анікей. – *Таму ў пастаноўку я трапіла па блаце*”. Паводле яе слоў, у Купалаўскім тэатры ніхто не супраць: там толькі вітаюць запатрабаванасць акцёраў. Як прызналася Анікей, яна ўсё ж такі баіцца нячыстай сілы, якую давядзецца іграць. Але на пытанне, што збіраецца рабіць са сваім страхам, адказала з гумарам: *“А я небу падміргну. І паспрабую дамовіцца, што гэта жарт”*.

Дарэчы, Святлана выйдзе на сцэну на высачэзных абцасах і ў шыкоўнай сукенцы з аголенай спінай.

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

СТАЛІЦА

«Добрых навін няма»

Гэта новабудоўля каля цырка нясцерпна муляе вока – яна парушыла архітэктурную кампазіцыю цэнтральнага праспекта беларускай сталіцы. А цяпер высвятляецца, што яна ўвогуле ператварылася ў даўгабуд.

Як паведаміў старшыня Мінгарвыканкама **Андрэй Шорац**, з-за недахопу сродкаў інвестар не можа дабудаваць гасцінічны комплекс каля Белдзяржцырка на праспекце Незалежнасці.

«*Рэалізацыя гэтага інвестыцыйнага праекта вымушае жадаць лепшага. На жаль, добрых навін няма,* – адзначыў кіраўнік Мінгарвыканкама. – *У нас было некалькі сустрэч з прадстаўнікамі “Сбербанка России”, які з’яўляецца суінвестарам праекта. Сродкі інвестара не дазваляюць дабудаваць комплекс. А з новым інвестарам, нягледзячы на шэраг перамоў, канкрэтных дамоўленасцяў няма»*, – прызнаў Андрэй Шорац.

Але ўсё гэта толькі словы. Хто канкрэтна панёс адказнасць за тое, што быў дадзены дазвол на будаўніцтва ў цэнтры беларускай сталіцы гмаху, які знявечыў яе воблік? Да таго ж інвестару, які не меў для такога будаўніцтва дастатковых сродкаў?

Ігар МАРОЗАЎ.

ДАРЭЧЫ

Мінск не гумовы!

На месцы былога Музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны ля Кастрычніцкай плошчы ў Мінску вырашана пабудаваць офісна-культурна-сацыяльны цэнтр. Пра гэта афіцыйна заявілі прадстаўнікі Мінгарвыканкама. І гэта нягледзячы на тое, што ў дадзеным раёне і так вялікія праблемы з паркоўкай і старымі камунікацыямі.

Нагадаем, што на прэс-канферэнцыі 16 ліпеня 2015 года старшыня камітэта архітэктуры і горадабудаўніцтва Павел Лучыновіч агучваў зусім іншыя планы на гэтую пляцоўку. *«Улічваючы, што побач знаходзяцца галоўныя плошчы сталіцы, Аляксандраўскі сквер, гістарычная частка горада – Верхні горад, якая трансфармуецца і аднаўляецца, горад лічыць, што на гэтай пляцоўцы трэба ствараць прывабны для гараджан і турыстаў аб’ект. Нашы вядучыя інстытуты распрацоўваюць канцэпцыю. Вынікі будуць бачны да канца лета, і мы зможам іх агучыць”*, – абяцаў галоўны архітэктар. На рэмарку журналістаў, што, на думку грамадскасці, там павінна быць зялёная зона, Лучыновіч адказаў: «*Такі варыянт разглядаецца, і ён адзін з асноўных*». А ў выніку вось што выйшла…

ПОДЫУМ

На дэфіле – разам з дзіцём!

На пачатку сакавіка ў Маладзечне пройдзе першы конкурс “Місіс Маладзечна–2016”.

Конкурс ладзіць раённы цэнтр культуры. Да ўдзелу запрашаюцца замужнія жанчыны ад 25 да 40 гадоў.

– *Галоўная ўмова – быць замужам, мець дзяцей і прывабную знешнасць*, – распавяла «Народнай Волі» галоўны рэжысёр конкурсу. –*Удзельніцам конкурсу дома трэба падрыхтаваць творчую візітоўку – гэта можа быць слайд-шоу, слайд-прэзентацыя пра сябе і сваю сям’ю. У нас будзе некалькі дэфіле, фотасесія. Адно з дэфіле – гэта выхад з дзецьмі, прычым трэба будзе прыдумаць для сябе і для дзіцяці падобныя строі.*

Пераможца конкурсу “Місіс Маладзечна” зможа ўзяць удзел у конкурсе “Місіс Беларусь” і нават заявіцца на конкурс “Місіс Сусвет”. Дарэчы, адну з галоўных карон конкурсу “Місіс Сусвет” атрымала беларуска, маці трох дзетак **Святлана Кузняцова**.

Марына КОКТЫШ.

ЧУЛІ?

У Белавежскай пушчы ствараецца музей старажытнага чалавека

Музей будзе знаёміць з бытам і культурай старажытных плямёнаў, якія жылі на тэрыторыі сучаснай заходняй Беларусі. Экспазіцыя ахопіць перыяды ад каменнага веку да сярэднявечча.

У зону будаўніцтва трапляюць 12 помнікаў археалогіі розных эпох. Археалагічны скансэн у пушчы ўключаны ў “Дзяржаўную праграму развіцця асабліва ахоўных прыродных тэрыторый на 2015–2019 гады”. На яго стварэнне вылучылі тры мільярды рублёў. Не выключана, што будаўніцтва першай чаргі пачнецца ўжо сёлета.

Народная Воля http://www.nv-online.info 9 ЛЮТАГА 2016 г.

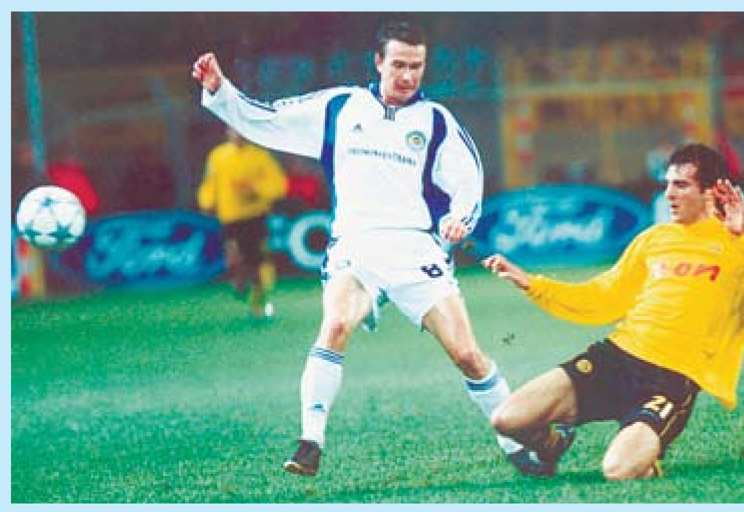
ОТКРОВЕННЫЙ РАЗГОВОР

Отец Валентина Белькевича: «Все мы ходим под Богом…»

Николай Николаевич Белькевич, отец известного белорусского футболиста, рассказал «Народной Воле» о талантах сына, закулисных играх после смерти Валентина и судьбе человека.

Бывшего игрока минского и киевского «Динамо» Валентина Белькевича называли в командах «мозгом». Дирижер игры. Анатолий Байдачный однажды сказал: "Если вы не знаете, что делать с мячом, отдайте его Белькевичу". Один из лучших футболистов в истории белорусского футбола. 1 августа 2014 года жизнь футболиста оборвалась. Валентину Белькевичу шел всего 42-й год... На днях в Минске на Энгельса, 34 в память о футболисте была открыта мемориальная доска. В этом доме Валентин провел свои детские годы.

Тайное крещение

– Прожили мы в этом доме 11 лет, здесь же и родился Валентин. Точнее – в 3-й больнице, которая находится по соседству, – *рассказывает Николай Николаевич.*

– Крестили сына тайно?

– Да, время такое было. Я тогда уже работал на определенных должностях, был членом партии, так что официальное крещение, скажем так, не приветствовалось. Через знакомых пригласили батюшку в квартиру, тот Валика и покрестил. Я вот сейчас думаю: может быть, если бы мы тогда не побоялись и покрестили сына в церкви, он бы и сегодня жил? Кто его знает… Сегодня я уже начинаю верить во все. Господь даровал сыну талант и возможность проявить себя в футболе, но не уберег.

– А вы замечали талант, когда Валентин был еще маленьким?

– Примерно в возрасте четырех лет он умело распоряжался мячом: мог произвести точный удар в определенную точку. Например, между ножками стула или в обозначенную часть дивана. Желание заниматься футболом проявлялось во всем. Редко какой камешек на его пути оставался без внимания. Все эти предметы оставляли следы на его обуви – носы всегда были сбиты. Думаю, любовь к мячу и его желание плюс его невероятное трудолюбие дали положительный толчок к развитию таланта. Вот, например, он заболеет, но даже с температурой идет на тренировку. Мы-то прекрасно понимали, что это не совсем правильно и уж тем более не на пользу здоровью, но… Валик очень любил футбол и болел в первую очередь им.

– Это вы отдали его в футбольную секцию?

– Когда я трудился главным энергетиком в Институте технической кибернетики, со мной работал токарь Василий Тычина. Как-то разговорились, он мне рассказал, что его сын Андрей работает футбольным тренером в ДЮСШ-5. Я ему: «Вася, переговори с Андреем. У меня сын с мячом не расстается, от футбола – без ума». А и я сам был человек спортивный. Кандидат в мастера спорта по двум видам, имел разряд по футболу, волейболу и бадминтону. Правда, когда получил четыре перелома стопы, стало уже не до спорта…

И вот Вася в один прекрасный день говорит мне: «Вези сына в секцию». Привез, Андрей спрашивает: «Сколько лет пацану?» – «Шести нет». – «Слишком маленький, не могу его записать в школу». – «Так просто посмотри, на что способен». – «Ладно, пусть переоденется и обует кеды».

Валик вышел на поле и… начал «возить» старших ребят. Тренер сильно удивился: мол, даже не ожидал такого. Говорит: «Если с ним поработать, из него хороший футболист получится». Сына взяли в школу неофициально, но ему-то какая разница. Так он и начал заниматься футболом. А уже весной, когда стали тренироваться на «Динамо», сына заметил тренер Михаил Братченя. Предложил перейти в динамовскую школу. Я, конечно, выступал только «за», потому что стадион находился рядом с домом!

Сюжет для фильма

– Минское «Динамо» – это, конечно, этап в жизни Валентина…

– Около 15 лет играл в команде. До тех пор, пока владельцем не стал Евгений Хвастович. У сына заканчивался контракт с клубом, он становился свободным агентом. Хвастович спрашивает: «Ты собираешься продлевать контракт?» «Собираюсь, – отвечает Валик, – но на других финансовых условиях». «На каких?» – «Хотел бы получать 500 долларов в месяц плюс за чемпионство – 5 тысяч долларов без вычета подоходного налога». «Хорошо, – отвечает хозяин «Динамо», – я подумаю». А уже на следующий день Хвастович заявил: «Ты, Валентин, ставишь нам драконовские условия. Если хочешь, то играй на старых условиях». А старые какие были? 200 долларов в месяц плюс 2000 долларов за чемпионство, но с вычетом налога. До этого сыну на Кубке Содружества в Москве уже поступили предложения от московских «Динамо» и «Спартака». Кроме того, оставил свою визитку Игорь Суркис из киевского «Динамо». Поэтому варианты были…

И вдруг – новая неожиданность! Сын в то время учился на 4-м курсе Института физкультуры. Приходит письмо, что он отчислен из учебного заведения. Как?! За что?! Тут же появляется повестка из военкомата. Кстати, Хвастович в разговоре предупредил, что если Валика не устроят его прежние финансовые условия, то будет он играть "за три восемьдесят". В те времена 3 рубля 80 копеек солдатам в армии платили. Я отправился к ректору института, интересуюсь: «На каких основаниях?» Тот откровенно и отвечает: мол, мне дали указания найти причину для отчисления. Отчислили за "хвост" по педагогической практике.

– Руководство "Динамо" поспособствовало?

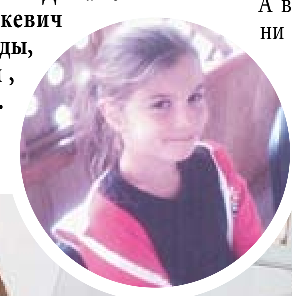
– Сейчас можно только догадываться, но если сопоставить все факты… Говорю сыну: "Звони Суркису и честно объясни ситуацию. Это на сегодня лучший для тебя вариант". Он мне: "А как я попаду в Украину? Мои паспорта в сейфе у Хвастовича». Однако с Суркисом поговорил и обо всем рассказал. Тот в ответ: «Не переживай, все будет хорошо. Оставь свой контактный телефон и жди». А здесь уже милиция начала приезжать, чтобы отправить сына в армию, меня вызвали в военкомат. Там один его работник мне честно сказал: «Я сам – большой любитель футбола и понимаю, что Валентин Белькевич армию особо не усилит, а вот хорошего футболиста мы можем потерять». Сын в это время жил не дома, а у своих друзей. И в один прекрасный день звонок: быть в таком-то месте, с собой не брать никаких вещей, кроме туалетных принадлежностей. В это время в Минске был как раз с визитом один из высокопоставленных чиновников Украины. Он Валика и вывез из Беларуси без документов на своей машине.

– Прямо сюжет для фильма…

– А другого выхода в то время не было. У руководства минского «Динамо» глаза округлились, когда они узнали, что в составе киевского «Динамо» играет Валентин Белькевич. Позже позвонил главный тренер сборной Беларуси Михаил Вергеенко, начал уговаривать, чтобы сын приехал играть за национальную команду. «А как же служба в армии? – спрашиваю. – Какие гарантии?» Через некоторое время снова звонок: "Пускай Валентин приезжает в сборную, никто его трогать не будет". В военкомате тоже подтвердили эту информацию. Такая вот эпопея получилась.

200 тысяч долларов подъемных

– В киевском "Динамо" Валентин Белькевич был душой команды, авторитетом, капитаном. Наверное, вам тоже приятно было осознавать все это?

Алина – дочь Белькевича и Седоковой.

Валентин Белькевич и Анна Седокова.

– Думаю, это должно радовать любого родителя. У него начало все получаться, когда главным тренером стал Валерий Васильевич Лобановский. Он увидел талант в Валике, оказал ему доверие. Вообще, от нас, родителей, сын унаследовал много талантов. От меня – спортивные увлечения, математические способности, от матери – музыкальные. Практически любую мелодию мог угадать с пары нот…

– А вот журналистов ваш сын не жаловал…

– Когда в 1994 году Валентина дисквалифицировали за употребление допинга, много грязи вылили на него некоторые СМИ. Хотя Валик сам был в шоке от той истории. Ему-то откуда было знать, какие лекарства прописывал врач и что кололи? Тем более обнаруженный в организме препарат больше подходил для тяжелоатлетов. Зачем футболистам наращивать мышечную массу?

После этого сын замкнулся, стал очень редко общаться с прессой. Ушел в тень. Интервью появились только после того, как он стал играть уже за киевское "Динамо". Да и то запретными темами в общении считались семья и личные дела.

– Условия в Киеве Валентину создали хорошие?

– Прекрасные! Как только он туда приехал, сразу же дали четырехкомнатную квартиру площадью 124 кв.метра на проспекте Победы, машину, что в общей сложности "тянуло" на 200 тысяч долларов. В 1990-е годы это же были громадные деньги! А в это время Хвастович жалел в Минске зарплату поднять на 300 долларов.

Валик оказался в команде на ведущих ролях. Одноклубники сына рассказывали, что перед каждым матчем он и Валерий Лобановский вдвоем обсуждали состав. А после игры снова вдвоем "разбирали" матч. Валерий Васильевич, видимо, видел в Валентине не только футболиста, но и будущего тренера. Думаю, подтверждением этому является пятилетнее лидерство в команде, где капитана не назначают, а выбирает коллектив.

А вообще, сын по жизни был скромным и не любил себя, как говорят, выпячивать. Я, когда приехал в Киев на похороны, увидел в квартире Валентина кубок. Оказывается, он стал чемпионом Украины по бильярду среди любителей. Но мне об этом никогда не говорил. Футболисты, кстати, вспоминали: на «интерес» с Валиком никто ни в бильярд, ни в карты не играл, лучше сразу отдать деньги Белькевичу.

Со второй супругой Лесей.

– Знаю, что он перенес много травм…

– У Валика были прооперированы ахиллы, мениски, паховые кольца. Поэтому понятно, что до бесконечности играть он не мог. Перешел на тренерскую работу в структуре того же киевского "Динамо", тренировал 18-летних парней, которые стали чемпионами Украины. Затем перебросили на другой фронт – тренировать дублеров, но у команды не все получалось. Сын сильно переживал, говорил руководству правду в глаза… А через некоторое время его сердце остановилось.

– Что все-таки случилось в тот день?

– Медики мне сказали: "Если бы не многочисленные травмы и операции, возможно, ваш сын сейчас был бы жив". Во время операций был нарушен кровоток, образовывались тромбы. Надо было все время принимать разжижающие кровь лекарства. Когда мы начали просматривать содержимое карманов сына, нашли там аспирин. Так что Валик наверняка знал о проблеме, принимал что-то. Но, как это часто бывает, думал, что пронесет. Не придавал этому большого значения.

Шикарная свадьба

– Вы часто бывали у него в гостях?

– Нечасто, но бывал. И на тренировочной базе в Ноча-Заспе, и в квартире. Кстати, Валик в Киеве построил себе еще и вторую квартиру на улице Дмитровской. Именно из-за нее сейчас и идет борьба между первой женой сына Анной Седоковой и второй – Лесей, которая одну квартиру уже продала. Я часто говорил Валентину: «Сына, семья – это самое дорогое, что есть у человека. И то, как она будет построена, зависит от тебя самого». – «Папа, мне уже 40 лет, не учи меня». Мы в свое время, кстати, тоже развелись с первой женой, я пытался объяснить ситуацию сыну, но он тогда по-взрослому сказал: «Не стоит. Ты всегда будешь для меня отцом, а мама останется мамой». Больше эта тема не поднималась.

– Леся – это вторая супруга Валентина?

– До свадьбы с Анной сын и Леся жили гражданским браком. Они познакомились в 1996-м на какой-то вечеринке. Леся была замужем, но затем развелась, стала жить с Валиком. Дальше – встреча с солисткой "ВИА Гры" Анной Седоковой, шикарная свадьба. Родилась дочка Алина…

– Вы были на свадьбе?

– Конечно. Закатил сын пир на весь мир. Человек 200 гостей было, три зала в гостинице арендовали. Были футболисты, эстрадные звезды, гости из Беларуси. На второй день свадьбы был арендован теплоход, на нем плавали по Днепру, высадились на каком-то острове. Одним словом, есть что вспомнить.

Я вот тогда подумал: если бы шикарные свадьбы были гарантией крепкого брака!..

– Но перед свадьбой Седокова вам понравилась?

– Валик как-то показал ее фото на карманном календарике, сказал, что она – фотомодель. Я ему тогда откровенно заявил: «Красота – это прекрасно, но подходит ли это тебе для семейной жизни? Найди лучше себе нормальную любящую тебя девушку-хозяйку». – «Разберусь». Вот и «разобрался».

Кстати, в прошлом году я наконец впервые увидел внучку на одиннадцатом году ее жизни. Может быть, совесть Аню замучала или что-то еще, но Алинку привезла в Минск сватья, мама Седоковой.

Побыла у нас два дня, посмотрел я, что ребенок сегодня оторван и от отца, которого уже нет, и от матери. Аня колесит по своим шоу-делам по России и Украине, а дочка одна в Лос-Анджелесе. Спрашиваю: «Алинка, а с кем ты живешь, если мама постоянно в разъездах?» – «С няней и водителем». Я говорю сватье: «Света, у тебя душа не болит за ребенка? Ей же нужны родители, воспитание… Не можете этого дать – привезите к нам. Мы постараемся ее обеспечить всем необходимым».

Встреча с внучкой

– Как прошла встреча с внучкой?

– Честно скажу, я очень волновался *(на глаза Николая Николаевича наворачиваются слезы. – **Авт.**)*. Да и как не волноваться, когда знаешь, что есть на этой земле родной тебе человечек, а ты его ни разу не видел! Были и эмоции, трудно было сдержаться… Съездили в Парк Горького на аттракционы, пообедали в ресторане, отправились на дачу делать шашлыки. Затем устроили небольшой шоппинг.

Честно говоря, в общении с внучкой было немножко сложновато, потому что для нее все еще в новинку. Но мы встретились – а это самое главное. И какое было у Алины удивление, что у нее так много родственников: «Я думала, что я одна с фамилией Белькевич…»

Кстати, в доме висел портрет сына, я увидел, что Алина внешностью чуть ли не полностью скопировала отца. Когда уезжали, договорились, что летом, если все будет хорошо, внучку привезут снова.

– В прессе мелькала информация, что якобы Анна Седокова ушла от Валентина нищей…

– Чушь полная! Сын купил ей и ребенку трехкомнатную квартиру, обставил полностью комнату дочери. А Аня уехала на джипе «Мерседес» за 100 тысяч долларов. Так это нищая? Зачем тогда поливать грязью человека, который уже в земле покоится?

– Это правда, что незадолго до смерти Валентин снял со своих счетов все деньги?

– Я не знаю, там все покрыто мраком… Когда я к нему однажды приезжал, сын похвастался, что уже собрал Алине к 16-летию 111 золотых монет. Это такой подарок. Но, когда начали делить имущество Валика, выяснилось, что одна квартира уже не его, а продана. Что свой спортивный "Мерседес-500" он, оказывается, подарил пасынку – сыну Леси. Неизвестно куда растворились и те самые золотые монеты.

Боже, там такой дележ идет, что только клочья летят! Нашелся даже какой-то идиот, который заявил, что отец Алины не Валик, а он. Правда, затем забрал свои слова обратно.

– Дележ продолжается?

– Суды идут, но Леся на них не является. Рассказывают всякие небылицы про ее поведение и ее оправдания по поводу неявок на суды.

– Вам, как прямому наследнику, эти разборки не интересны?

– Мы решили так: раз уж внучка была лишена и родительской ласки, и опеки, то пусть она лучше вспоминает добрым словом и отца, и дедушку с бабушкой. Поэтому мы с мамой Валентина отказались от наследства в пользу Алины.

– Николай Николаевич, вы верите в судьбу человека?

– Кто-то рождается красивым, счастливым, богатым. Кто-то – наоборот. Да, человек может что-то подкорректировать в своей судьбе, но не более. Думаю, никто не сумел обойти судьбу, все мы ходим под Богом.

Алесь СИВЫЙ.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Гледачоў менш за тысячу, зарплата – 85 мільёнаў

Стала вядома, колькі атрымліваюць айчынныя хакеісты.

У большасці фанатаў айчынны хакей асацыіруецца з камандай "Дынама", якая з пераменным поспехам выступае ў Кантынентальнай хакейнай лізе. Але апроч КХЛ існуе менш прэстыжная беларуская экстраліга – чэмпіянат Беларусі, у якім гуляюць 12 каманд.

Паводле інфармацыі **Аляксандра Храмылёва**, начальніка аддзела па правядзенні спаборніцтваў айчыннай Федэрацыі хакея, у красавіку мінулага года ў чэмпіянаце быў уведзены мінімум па заробках, які складае 8,5 мільёна. Такія кантракты цяпер маюць 152 хакеісты (больш за палову). А вось 18 ігракоў маюць максімальныя кантракты – ажно 85 мільёнаў.

Цікава, што іх гульня не выклікае асаблівай цікавасці ў заўзятараў. Згодна са статыстыкай, якую вядзе Міжнародная федэрацыя хакея, айчынная экстраліга займае 13-е месца па наведвальнасці сярод іншых хакейных ліг свету. У сярэднім матч экстралігі наведвае толькі 979 чалавек.

Максім ПЛОТНІКАЎ.

УСМІХНІЦЕСЯ!

Кожны мужчына павінен умець:

1) не маўчаць, калі ежа прыгатавана смачна;

2) моўчкі жэрці, калі нясмачна…

***

– А мне доктар прапісаў таўсцець! Калі я ад яго сыходзіла, дык прама так і сказаў: "Папраўляйцеся!"

***

Начальнік пытаецца ў падначаленага:

– Вы ніколі не служылі ў разведцы?

– Не! А чаму вы пра гэта пытаецеся?

– На вашым рабочым стале ніколі не бачна слядоў вашай працы.

***

Хлопец скраў сваю каханую, пасадзіў яе ў таксі, прыехалі на вакзал. Ён пытаецца ў кіроўцы:

– Колькі я вам вінен?

– Нікольki. Бацька нявесты ўжо разлічыўся.

***

Калі адзін чалавек падыходзіць да другога са словамі "Гэта, канечне, не мая справа…", ён, як правіла, у гэтым не памыляецца.

***

Усю ноч піў з рускімі. Усю ноч яны травілі анекдоты пра Расію і гучна рагаталі. Усю ноч яны пераконвалі мяне, што Расія – краіна дрэнных дарог і дурняў. А пад раніцу, калі я з іх меркаваннем пагадзіўся, яны набілі мне пысу.

ПРАМАЯ ЛІНІЯ

Задайце пытанне Дзянісу Шунто

Фубольны клуб "Крумкачы" можна назваць унікальнай камандай. Некалькі гадоў таму яна нарадзілася на інтэрнэт-форуме і спачатку існавала на аматарскім узроўні. Але за два гады клуб зрабіў сенсацыйны скачок ад другой да вышэйшай лігі.

Які лёс чакае "Крумкачоў"? Як практычна без грошай можна стварыць каманду? Чаму балельшчыкі так палюбілі гэты клуб?

На ўсе гэтыя пытанні адкажа старшыня ФК "Крумкачы" **Дзяніс ШУНТО.**

Нашым чытачам і проста балельшчыкам мы прапануем таксама далучыцца да завочнай "Прамой лініі" з Дзянісам. Да 16 лютага (уключна) дасылайце свае пытанні да кіраўніка клуба на электронны адрас: **saf20016@yndex.ru**.

Таксама вы можаце задаць пытанні 9 лютага з 15.00 да 17.00 па тэлефоне: (017) 328-61-56.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871.
Тэл. рэкламнага аддзела:
(017) 3286609
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

9 772071 964000 16011

Падпісныя індэксы: 63222 – для індывідуальных падпісчыкаў, 632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 8.02.2016 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 26510 экз. Заказ № 516